

Tuyên Quang

CƠ QUAN CỦA ĐẢNG BỘ ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM TỈNH TUYÊN QUANG
TIẾNG NÓI CỦA ĐẢNG BỘ, CHÍNH QUYỀN VÀ NHÂN DÂN TUYÊN QUANG

NĂM THỨ 62

Số 67 (309)

10 tháng 10 năm 2026

1 tháng Chín, Bính Ngọ.

Cuối tuần

Báo điện tử:

baotuyenquang.com.vn

Dấu ấn kinh tế tư nhân

2. Kiến tạo diện mạo quê hương

3. Khát vọng phát triển

Kiến tạo diện mạo quê hương ■ CHÚC HUYỀN

Kỷ niệm ngày Doanh nhân Việt Nam (13-10) năm nay diễn ra trong dấu mốc quan trọng khi cộng đồng doanh nghiệp cả nước đón nhận xung lực mới từ các nghị quyết chiến lược về phát triển kinh tế tư nhân. Tại Tuyên Quang, tinh thần ấy được khắc họa rõ nét qua hành trình chuyển mình đầy tự hào của đội ngũ doanh nhân - những người đang trực tiếp thay đổi diện mạo quê hương.

Diện mạo Tuyên Quang hôm nay mang dáng dấp của sự đổi mới: từ những vùng nguyên liệu lâm nghiệp ứng dụng công nghệ cao, chuỗi du lịch sinh thái, lịch sử gắn với cội nguồn cách mạng, cho đến

hệ thống hạ tầng đô thị ngày càng khang trang. Đằng sau những thành tựu đó là sự dẫn thân và khát vọng lớn lao của cộng đồng doanh nghiệp địa phương.

Tuy nhiên, chặng đường vừa qua không ít chông gai. Bước vào giai đoạn mới với những thay đổi lớn về địa giới hành chính, sắp xếp bộ máy, các doanh nghiệp Tuyên Quang đã phải đối mặt với không ít thử thách: từ biến động thị trường, áp lực tái cấu trúc tổ chức, cho đến những điểm nghẽn về hạ tầng kết nối và thủ tục hành chính chuyển tiếp.

Chính trong thử thách ấy, bản lĩnh của doanh nhân Tuyên Quang càng tỏa sáng. Thay vì chờ

đợi, họ chủ động tái định vị chiến lược, siết chặt liên kết, biến khó khăn thành động lực đổi mới sáng tạo. Tiếng nói đại diện cho cộng đồng doanh nghiệp ngày càng thể hiện rõ qua các diễn đàn đối thoại với chính quyền, góp phần trực tiếp tháo gỡ vướng mắc, khơi thông dòng vốn và đất đai.

Ngày 13-10 không chỉ là dịp tôn vinh mà còn là lời khẳng định mạnh mẽ: với sự đồng lòng của cấp ủy, chính quyền và ý chí kiên cường của doanh nhân, Tuyên Quang sẽ tiếp tục bứt phá, vững vàng bước vào kỷ nguyên phát triển mới ■

Đấu ấn kinh tế tư nhân

Thực hiện Nghị quyết số 68-NQ/TW ngày 04/5/2025 của Bộ Chính trị và Chương trình hành động số 06-CTr/TU ngày 11/8/2025 của Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh Tuyên Quang, kinh tế tư nhân không còn đóng vai trò phụ trợ, mà đã chính thức vươn lên trở thành một trong những động lực quan trọng nhất, mang tính quyết định đối với sự tăng trưởng của nền kinh tế địa phương.

Công nhân Công ty Cổ phần Woodsland Tuyên Quang sản xuất gỗ xuất khẩu.

• **QUY MÔ: 6.794** doanh nghiệp đang hoạt động với tổng vốn đăng ký trên **96.324** tỷ đồng.

• **NỘP NGÂN SÁCH:** Chiếm khoảng **36%** tổng thu (tính đến tháng 8-2026).

• **TẠO VIỆC LÀM:** Giải quyết việc làm cho **60%** lao động toàn tỉnh.

• **MỤC TIÊU 2030:** Hướng tới cột mốc **10.000** doanh nghiệp.

BỨC TRANH RỰC RỠ

TAI Nhà máy Gỗ ván ép Sao Việt Plywood, Công ty TNHH Sao Việt Tuyên Quang, sức mạnh của tự động hóa đang tạo ra giá trị mới. Với 5 dây chuyền may ván tự động và hệ thống sấy nhiệt hiện đại, nhà máy đã giảm 70% lao động thủ công, cho ra lò 3.000 sản phẩm xuất khẩu mỗi ngày. Hiện tại, doanh nghiệp đang đứng trước dự định lớn mở rộng quy mô nhà xưởng từ 2 ha lên gấp đôi, đạt 4 ha vào cuối năm nay nhằm nâng chuẩn quy trình sản xuất. Đích đến của các sản phẩm không chỉ là thị trường nội địa mà còn vươn xa tới các nước châu Âu (EU). Chỉ Cao Thị Cẩm Tú, Phó Giám đốc

Công ty TNHH Sao Việt Tuyên Quang chia sẻ: Công ty tạo việc làm ổn định cho hơn trên 300 lao động địa phương với mức thu nhập bình quân trên 8 triệu đồng/người/tháng. Đáng chú ý, trên 90% nguyên liệu đầu vào của Sao Việt được thu mua trực tiếp từ các vùng rừng trồng trong tỉnh, tạo ra một vòng tuần hoàn khép kín giúp bảo đảm nguồn cung, đồng thời nâng tầm giá trị rừng trồng và mang lại sinh kế bền vững cho người nông dân.

Không chỉ phát triển trong mảng công nghiệp chế biến, sức sống của kinh tế tư nhân còn vươn những nhánh rễ bám sâu vào tiềm năng du lịch muôn màu của tỉnh. Tại xã Lũng

■ LÊ DUY

Tám, Khu nghỉ dưỡng H'Mong Village hiện lên như một viên ngọc thô được mài giữa tình xáo, ẩn mình giữa không gian bao la của núi rừng. Đây là điểm sáng tiêu biểu trong việc phát triển du lịch xanh, bền vững, nơi thiên nhiên hoang sơ hòa quyện cùng bản sắc văn hóa dân tộc độc đáo. Sự độc đáo ấy đã vinh dự được Hiệp hội Du lịch Việt Nam ghi nhận bằng danh hiệu "Khu nghỉ dưỡng cao cấp hàng đầu năm 2025".

Ông Lại Quốc Tĩnh, Chủ tịch HĐQT khu nghỉ dưỡng cho biết: từ đầu năm đến nay, H'Mong Village đón hơn 12.000 lượt khách. Trong số đó, có tới 5.000 lượt khách lưu trú nội địa và gần 1.400 lượt khách quốc tế đến để trải nghiệm văn hóa. Điều khiến ông Tĩnh tâm đắc nhất là hơn 80% lao động làm việc tại đây là người dân bản địa. Nhờ mô hình kinh tế tư nhân nhạy bén, văn hóa truyền thống đã biến thành sản phẩm du lịch vô giá, giúp người dân vừa có thu nhập ổn định, vừa hun đúc thêm lòng tự hào và ý thức gìn giữ di sản của cha ông.

Hết quý III, toàn tỉnh ghi nhận sự hiện diện của 6.794 doanh nghiệp, với tổng vốn đăng ký lên tới trên 96.324 tỷ đồng, trong đó có 21 doanh nghiệp 100% vốn đầu tư nước ngoài (FDI). Kết quả này đã hoàn thành khoảng 68% mục tiêu về số lượng doanh nghiệp mà tỉnh đặt ra cho tầm nhìn đến năm 2030. Sự bứt phá này càng được củng cố khi chỉ tính từ đầu năm đến đầu tháng

9/2026, đã có 723 doanh nghiệp đăng ký thành lập mới (tăng 35% so với cùng kỳ) với vốn đăng ký trên 4.723 tỷ đồng (tăng 129%), cùng 178 doanh nghiệp tin tưởng quay trở lại hoạt động.

Vai trò "xương sống" của khối kinh tế tư nhân được minh chứng rõ nét qua tỷ lệ đóng góp vào nền kinh tế địa phương. Theo báo cáo, khu vực này đang gánh vác trách nhiệm giải quyết việc làm cho khoảng 60% tổng số lao động toàn tỉnh và đạt tốc độ tăng trưởng bình quân 7,65%/năm. Tính đến hết tháng 8/2026, khu vực tư nhân đã nộp vào ngân sách nhà nước chiếm tỷ lệ khoảng 36%, duy trì ổn định trong khoảng mục tiêu chiến lược 35% - 40% đến năm 2030.

Báo cáo sơ bộ từ Tổng điều tra kinh tế năm 2026 càng làm nổi bật sức mạnh này. Đồng chí Phạm Hùng Sơn, Trưởng Thống kê tỉnh nhấn mạnh: Tốc độ tăng trưởng số lượng doanh nghiệp đang hoạt động thực chất đã đạt mức 10,61% so với năm 2024 và bứt phá tới 39,93% so với năm 2020. Hấp dẫn hơn, quy mô sử dụng lao động bình quân của một doanh nghiệp tại tỉnh lên tới 25,2 lao động, vượt mức trung bình 20,5 lao động của cả nước. Tổng doanh thu thuần của khối doanh nghiệp năm 2025 cũng chạm mốc 74,59 nghìn tỷ đồng, tăng trưởng 17,7% so với năm trước; trong đó, khối doanh nghiệp ngoài nhà nước chiếm lĩnh 88,34% tổng doanh thu.

KHOI THÔNG ĐỒNG CHẢY

Tuy nhiên, con đường đi đến thành công chưa bao giờ trải đầy hoa hồng. Thực tế cho thấy, phần lớn doanh nghiệp trên địa bàn vẫn ở quy mô nhỏ và siêu nhỏ, năng lực tài chính, sức cạnh tranh và khả năng đổi mới sáng tạo, chuyển đổi số còn nhiều hạn chế. Đặc biệt, bức tranh kinh tế Tuyên Quang hiện đang neo rất lớn vào khu vực hộ kinh doanh cá thể. Toàn tỉnh hiện có tới 59.366 cơ sở sản xuất, kinh doanh cá thể phi nông, lâm nghiệp và thủy sản (chiếm 90,09% tổng số đơn vị điểm tra), tạo sinh kế cho 90.750 người. Bình quân mỗi cơ sở cá thể chỉ dung nạp khoảng 1,5 lao động, thấp hơn mức bình quân

chung của cả nước. Điều này bộc lộ sự manh mún, thiếu liên kết chuỗi giá trị và hàm lượng công nghệ thấp. Bên cạnh đó, rào cản về tiếp cận đất đai, giải phóng mặt bằng, tiếp cận nguồn vốn tín dụng vẫn là những bài toán làm đau đầu các nhà quản lý và giới chủ đầu tư. Hạ tầng kết nối giao thông tại một số khu vực chưa thực sự đồng bộ, năng lực hấp thụ vốn của doanh nghiệp còn yếu cũng là những nguyên nhân khách quan và chủ quan cản bước tiến của nền kinh tế tư nhân.

Nhận diện được khó khăn, cả hệ thống chính trị tỉnh Tuyên Quang đã và đang vào cuộc với tinh thần quyết liệt nhất, chuyển đổi mạnh mẽ từ duy trì "quản lý" sang "kiến tạo, đồng hành" cùng doanh nghiệp. Trong Thông báo số 04 - TB/BCĐ ngày 21 - 9 - 2026 của Ban Chỉ đạo về kinh tế tư nhân đã phát đi thông điệp mạnh mẽ: Lấy kết quả tháo gỡ khó khăn cho doanh nghiệp, phát triển kinh tế tư nhân làm tiêu chí quan trọng để đánh giá, xếp loại người đứng đầu; kiên quyết xử lý nghiêm cán bộ có tư tưởng dùn dẫm, né tránh, sơ trách nhiệm.

Tinh thần "6 rõ" (rõ người, rõ việc, rõ trách nhiệm, rõ thời gian, rõ sản phẩm, rõ thẩm quyền) được áp dụng triệt để trong mọi ngõ ngách của nền hành chính công. Kết quả thật đáng tự hào: Tỉnh đã rà soát, chuẩn hóa 100% quy trình nội bộ, cắt giảm 58,31% quy trình, thành phần hồ sơ trong 1.621 thủ tục hành chính. Chỉ số năng lực cạnh tranh cấp tỉnh (PCI) năm 2025 vinh dự xếp thứ 6/34 tỉnh, thành phố; Chỉ số cải cách hành chính (PAR INDEX) đạt 90,01%. Để giải bài toán về mặt bằng, tỉnh Tuyên Quang đã đẩy mạnh quy hoạch. Hiện toàn tỉnh có 2 khu công nghiệp đang hoạt động (quy mô hơn 424 ha), đồng thời diện tích khai phá quy hoạch, đầu tư các khu công nghiệp mới và 48 cụm công nghiệp (đã thành lập 17 cụm công nghiệp với diện tích 810 ha). Tỷ lệ lấp đầy tại 9 cụm công nghiệp đạt 43%, thu hút 45 dự án thứ cấp và tạo việc làm cho trên 10.200 lao động.

Về khơi thông nguồn vốn, tính đến ngày 31/8/2026, dư nợ cho vay phục vụ phát triển nông

ng nghiệp, nông thôn đạt 41.738 tỷ đồng, tăng 3,8% so với cuối năm 2025. Công nghệ số cũng được phủ sóng mạnh mẽ với 593 trạm BTS 5G, hạ tầng Internet cáp quang kéo đến 100% trung tâm các xã, phường. Các chính sách hỗ trợ chữ ký số, hóa đơn điện tử được triển khai đồng bộ, minh bạch hóa môi trường kinh doanh (100% hộ kinh doanh doanh thu trên 1 tỷ đồng đã sử dụng hóa đơn điện tử máy tính tiền). Ông Vũ Hữu Linh, Chủ tịch Hội Doanh nhân trẻ tỉnh khởi, sự quyết liệt ấy đã mang lại niềm tin to lớn cho cộng đồng doanh nghiệp, đặc biệt là doanh nghiệp tư nhân, các kiến nghị của doanh nghiệp được giải quyết dứt điểm, giúp nhiều dự án triển khai đúng tiến độ, cam kết đảm bảo đúng chất lượng. Ông Nguyễn Phương Nam, Chủ tịch HĐQT Công ty Cổ phần Gạch tuynel Viên Châu cho biết: Thời gian qua doanh nghiệp luôn nhận được sự quan tâm, tạo điều kiện tiếp cận các nguồn vốn vay, nhờ đó doanh nghiệp có thêm điều kiện để đầu tư dây chuyền sản xuất, mở rộng nhà xưởng, hướng tới những đơn hàng lớn xuất khẩu.

Năm 2026 đang dần khép lại với những mục tiêu vĩ mô được định hình rõ nét. Quyết tâm đạt tốc độ tăng trưởng GRDP 10,17% trong năm 2026 và bình quân 10,5%/năm giai đoạn 2026 - 2030 không phải là những con số xa vời. Khát vọng hướng tới 10.000 doanh nghiệp vào năm 2030, đóng góp 55% - 58% GRDP của tỉnh đang được hiện thực hóa bằng từng hành động cụ thể mỗi ngày ■

DIỄN ĐÀN

Khát vọng phát triển

■ TIẾN CHIẾN

Mỗi doanh nghiệp bắt đầu từ một ý tưởng, mỗi người bước vào thương trường đều có những mục tiêu riêng: tạo dựng sự nghiệp, khẳng định năng lực, làm giàu bằng chính sức lao động của mình. Nhưng khi doanh nghiệp phát triển, giá trị tạo ra cũng cần được nhìn rộng hơn những con số về doanh thu và lợi nhuận.

Một doanh nghiệp có sức sống không chỉ bởi khả năng sinh lời, mà còn ở việc tạo việc làm, đóng góp cho ngân sách, làm ra những sản phẩm có chất lượng và tạo dựng uy tín trên thị trường. Với người làm kinh doanh, thành công còn là khả năng nhìn thấy cơ hội từ lợi thế của quê hương, đảm bảo đầu tư, đảm đổi mới và kiên trì biến những lợi thế ấy thành giá trị.

Tuyên Quang có nhiều dự địa cho những khát vọng như thế. Nông nghiệp, kinh tế rừng, công nghiệp chế biến, du lịch, dịch vụ... đều có những lợi thế riêng. Nhưng tiềm năng tự thân chưa thể tạo ra tăng trưởng. Điều quan trọng là phải có tư duy mới để tạo ra sản phẩm có sức cạnh tranh, xây dựng thương hiệu và đưa giá trị địa phương đến những thị trường rộng hơn.

Để làm được điều đó, doanh nghiệp phải chủ động đổi mới quản trị, ứng dụng công nghệ, nâng cao chất lượng và thích ứng nhanh với thị trường. Cùng với đó là môi trường kinh doanh minh bạch, thuận lợi, nơi những khó khăn, vướng mắc được lắng nghe và tháo gỡ thực chất. Khi doanh nghiệp có niềm tin để đầu tư dài hạn, khát vọng cá nhân mới có điều kiện chuyển hóa thành giá trị chung.

Có lẽ, điều đáng suy nghĩ không phải doanh nghiệp sẽ phát triển đến đâu, mà những giá trị doanh nghiệp tạo ra có thể đóng góp được bao nhiêu cho nơi mình đang sống. Bởi một quyết định đầu tư đúng hướng có thể mở thêm những việc làm; một sản phẩm tốt có thể đưa tên tuổi quê hương đi xa; một doanh nghiệp phát triển bền vững có thể tạo thêm niềm tin cho những người đang muốn bắt đầu.

Khi khát vọng làm giàu chính đáng gặp khát vọng dựng xây quê hương, kinh doanh không còn chỉ là câu chuyện của mỗi doanh nghiệp. Đó cũng là một cách để góp phần làm cho quê hương phát triển từ chính những nguồn lực và con người của mình ■

Hỗ trợ người dân, doanh nghiệp tại Trung tâm Phục vụ hành chính công tỉnh.

Quy trình sản xuất ván Plywood tại Công ty TNHH Sao Việt (ảnh trái). Công ty Cổ phần Gạch tuynel Viên Châu ứng dụng AI trong sản xuất kinh doanh (ảnh giữa). Công nhân Công ty TNHH MSA-YB, Khu Công nghiệp Long Bình An sản xuất các đơn hàng xuất khẩu (ảnh phải).

Sức bật từ nội lực

Kinh tế tư nhân chỉ có thể trở thành động lực tăng trưởng khi mỗi doanh nghiệp không ngừng nâng cao năng lực quản trị, đổi mới công nghệ, mở rộng thị trường và tạo dựng giá trị riêng. Trong một môi trường phát triển ngày càng rộng mở, câu chuyện đặt ra không chỉ là tháo gỡ những điểm nghẽn bên ngoài, mà còn là khả năng tự đổi mới và vươn lên từ nội lực của mỗi doanh nghiệp. Để cùng nhìn nhận về sức bật, những hạn chế và động lực phát triển của kinh tế tư nhân, Báo Tuyên Quang Cuối tuần trân trọng giới thiệu chùm ý kiến:

Tiến sĩ NGUYỄN MINH PHONG, Thành viên Hội đồng Tư vấn Kinh tế, Ủy ban T.U MTTQ Việt Nam

Tạo cơ hội bứt phá

KHU vực kinh tế tư nhân chiếm trên 40% GDP của Việt Nam và có xu hướng tiếp tục gia tăng. Trong nhiều năm qua, khu vực này luôn tăng trưởng với tốc độ cao hơn so với khu vực doanh nghiệp nhà nước và khu vực có vốn đầu tư nước ngoài. Ở các nền kinh tế phát triển, kinh tế tư nhân thậm chí chiếm tới 70 - 90% GDP, minh chứng cho vai trò động

lực của khu vực này trong việc thúc đẩy tăng trưởng kinh tế. Nghị quyết số 68-NQ/TW của Bộ Chính trị về phát triển kinh tế tư nhân đã kiến tạo môi trường kinh doanh minh bạch, thông thoáng và công bằng. Khi những “nút thắt” thể chế được cởi bỏ, đội ngũ doanh nhân có thêm niềm tin và không gian để phát huy tối đa tinh thần đổi mới sáng tạo, dám nghĩ dám làm, tiếp thêm sức mạnh để doanh nghiệp, doanh nhân vùng tay chèo, tự tin vươn ra biển lớn và đóng góp vào sự thịnh vượng chung của đất nước.

Bà NGUYỄN THỊ THANH THỦY, Phó Giám đốc Sở Nông nghiệp và Môi trường Tuyên Quang

Khơi thông mặt bằng sạch

ĐẤT đai là nguồn lực đặc biệt, nhưng chỉ trở thành động lực phát triển khi được quy hoạch hợp lý, minh bạch thông tin và đưa vào khai thác kịp thời. Vì vậy, tạo mặt bằng sạch không chỉ là thu hồi đất, mà là chuẩn bị quỹ đất có cơ sở pháp lý rõ ràng, phù hợp quy hoạch, đủ điều kiện để nhà đầu tư sớm triển khai dự án, giảm thời gian và chi phí chờ đợi.

Tuyên Quang hiện có 2 khu công nghiệp đã được thành lập với quy mô hơn 424 ha; quy hoạch 48 cụm công nghiệp khoảng 2.450 ha, trong đó 17 cụm đã thành lập với diện tích 810 ha. Đến nay, 9 cụm công nghiệp thu hút 45 dự án thủ cấp, tỷ lệ lấp đầy đất công nghiệp theo chủ trương đầu tư được duyệt đạt khoảng 43%. Điều đó cho thấy du địa đất đai cho phát triển công nghiệp còn lớn, nhưng để biến quy hoạch thành mặt bằng triển khai dự án, cần tháo gỡ đồng bộ từ thủ tục đất đai, bồi thường, giải phóng mặt bằng đến tái định cư.

Từ yêu cầu đó, Sở Nông nghiệp và Môi trường đã tập trung nâng cao chất lượng quy hoạch, kế hoạch sử dụng đất; công khai pháp lý quỹ đất; cải cách thủ tục hành chính; kịp thời tham mưu thu hồi, giao đất, cho thuê đất, chuyển mục đích sử dụng đất theo Luật Đất đai năm 2024. Đồng thời, phối hợp với các địa phương tháo gỡ vướng mắc trong bồi thường, hỗ trợ, tái định cư; xây dựng cơ sở dữ liệu đất đai và bản đồ số quỹ đất sạch, tạo kênh tiếp cận minh bạch để đất đai thực sự trở thành nguồn lực phát triển.

Ông HOÀNG THANH PHONG, Phó Trưởng Thuế tỉnh Tuyên Quang

Minh bạch chính sách thuế

TRONG môi trường kinh doanh hiện đại, minh bạch trở thành năng lực cạnh tranh cốt lõi của mỗi doanh nghiệp. Việc phân ánh trung thực, chính xác bức tranh tài chính từ doanh thu, chi phí, hóa đơn đến nghĩa vụ thuế không chỉ đảm bảo tính thượng tôn pháp luật, mà còn giúp doanh nghiệp chuẩn hóa quản trị, nhận diện đúng năng lực tài chính, kiểm soát rủi ro và tạo dựng niềm tin với đối tác, khách hàng.

Từ góc độ cơ quan quản lý thuế, mục tiêu xuyên suốt của chúng tôi là tạo thuận lợi để doanh nghiệp thực hiện đầy đủ nghĩa vụ với ngân sách Nhà nước; đồng thời bảo đảm công khai, minh bạch, giảm tối đa chi phí tuân thủ cho người nộp thuế.

Hiện nay, chuyển đổi số, liên thông dữ liệu, hóa đơn điện tử, thanh toán không dùng tiền mặt và thuế điện tử đang tạo điều kiện để doanh nghiệp chuẩn hóa hoạt động, quản trị dòng tiền hiệu quả hơn. Đây cũng là cơ sở để cơ quan thuế hỗ trợ người nộp thuế nhanh chóng, chính xác, kịp thời, hạn chế rủi ro phát sinh.

Khi minh bạch trở thành chuẩn mực trong văn hóa kinh doanh, doanh nghiệp có thêm nền tảng để củng cố niềm tin thị trường, nâng cao năng lực quản trị, mở rộng khả năng huy động nguồn lực và phát triển bền vững.

Ông NGUYỄN HỮU THẬP, Chủ tịch Hiệp hội Doanh nghiệp tỉnh Tuyên Quang

Tăng cường hợp tác

ĐAI đa số các doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh Tuyên Quang có quy mô vừa và nhỏ. Nếu đứng độc lập, chúng ta rất khó để khai thác tối đa tiềm năng to lớn của địa phương về nông - lâm nghiệp, du lịch và công nghiệp chế biến, đồng thời dễ bị tổn thương trước những biến động của thị trường. Với vai trò là tổ chức đại diện, Hiệp hội Doanh nghiệp tỉnh Tuyên Quang cam kết không ngừng nỗ lực làm cầu nối, kiến tạo hệ sinh thái kinh doanh đoàn kết và minh bạch. Chúng tôi kêu gọi các doanh nghiệp hội viên cùng gạt bỏ tư duy “mạnh ai nấy làm”, bước qua ranh giới cạnh tranh nội bộ để bắt tay hợp tác. Chính sức mạnh cộng

hưởng này sẽ là bệ phóng vững chắc, đưa các sản phẩm, dịch vụ mang thương hiệu Tuyên Quang vươn xa, góp phần đặc biệt vào sự phát triển kinh tế - xã hội bền vững của tỉnh nhà.

Bà NGUYỄN THỊ LAN DUNG - Tổng Giám đốc Công ty TNHH - Tổng Công ty Gia Long

Đổi mới, sáng tạo trong sản xuất, kinh doanh

TRÁI qua hơn 25 năm xây dựng và phát triển, Công ty TNHH - Tổng Công ty Gia Long, xã Pà Vây Sủ, luôn chú trọng đổi mới sáng tạo trong hoạt động sản xuất, kinh doanh, xem đây là “kim chỉ nam” cho sự phát triển bền vững. Lựa chọn mảnh đất biên giới Pà Vây Sủ khó khăn để lập nghiệp, chúng tôi hiểu rằng muốn bứt phá thì không thể đi theo lối mòn. Sự chuyển dịch từ xây dựng cơ bản sang kinh doanh đa ngành, đặc biệt là nông nghiệp công nghệ cao, du lịch sinh thái, kinh tế biên mậu và liên kết “4 nhà” để tạo sản phẩm chất lượng, đáp ứng yêu cầu của thị trường chính là trái ngọt của tư duy đổi mới mà doanh nghiệp theo đuổi.

Đồng hành cùng sự phát triển của tỉnh, chúng tôi tiếp tục đổi mới công nghệ, nghiên cứu chế biến sâu các nông sản chủ lực địa phương, nâng cao nguồn nhân lực, áp dụng công nghệ số vào vận hành doanh nghiệp. Đặc biệt thực hiện phương châm “5 thật”: Hoạt động thật, sản phẩm thật, hạch toán thật, thực hiện an sinh xã hội thật và kết quả kinh doanh thật.

ĐẤT VÀ NGƯỜI XỨ TUYỀN

Múa ngựa giấy của người Nùng

■ QUỲNH CHÂU

Trong đời sống văn hóa của người Nùng ở Tuyên Quang, múa ngựa giấy là một nghi thức gắn với đời sống tâm linh, tín ngưỡng, được thực hành trong các dịp lễ và sinh hoạt cộng đồng. Hình tượng ngựa giấy hiện diện trong những điệu múa và được trao truyền qua nhiều thế hệ. Tại các bản vùng cao, những nghệ nhân vẫn miệt mài gìn giữ, truyền dạy cho lớp trẻ, để múa ngựa giấy tiếp tục giữ những mạch nguồn văn hóa trong đời sống hôm nay.

Mạch nguồn văn hóa

TRONG không gian lễ cúng thần rừng dân tộc Nùng, thôn Thủy Lâm, xã Linh Hồ, tiếng chuông ngân lên giữa bãi đất trống đầu bản. Hai người đàn ông đứng trong hai vòng tre, trước mặt là hai đầu ngựa giấy rực rỡ sắc màu. Một con màu hồng, một con màu xanh. Theo nhịp chân, đôi ngựa tiến lại gần nhau, chạm đầu rồi tách ra. Khi khoan thai như đang nhún nhả gập cò, lúc mạnh mẽ, dồn dập như muốn vượt qua một chướng ngại giữa núi rừng. Những chiếc chuông nhỏ trên cổ ngựa liên hồi ngân vang. Người múa đưa tay, chuyển bước, cúi chào, khiêu chiến rồi lại tìm về bên nhau. Trong khoảnh khắc ấy, ngựa giấy như được đánh thức bởi chính bước chân, nhịp thở và cảm xúc của người múa.

Người Nùng hiện chiếm khoảng 5,9% dân số toàn tỉnh, tập trung chủ yếu ở các địa bàn vùng cao, biên giới. Trong lịch sử cộng đồng, những cuộc thiên di từ phương Bắc xuống phương Nam không chỉ mở ra hành trình tìm đất sinh tồn. Cùng với bước chân di cư là phong tục, tín ngưỡng và những cách ứng xử với thiên nhiên được trao truyền qua nhiều thế hệ. Trải qua thời gian, các mạch nguồn văn hóa tiếp tục được gìn giữ, giao thoa và bồi đắp. PGS.TS Lâm Bá Nam, Chủ tịch Hội Dân tộc học và Nhân học Việt Nam nhận định, trong đời sống người Nùng, ngựa không chỉ là phương tiện lao động, vận chuyển mà còn là hình tượng thâm sâu vào tín ngưỡng và quan niệm nhân sinh. Qua hình tượng ngựa, gửi gắm quan niệm về sự kết nối với tổ tiên, đạo lý uống nước nhớ nguồn và tình đoàn kết bản làng. Đặc biệt, ngựa giấy được nâng lên thành một biểu tượng thiêng, tượng trưng cho phương tiện dẫn đường, kết nối cõi trần với thế giới tâm linh.

Chính vì lẽ đó, ngựa giấy không phải là một vật phẩm vô tri được kết bằng tre và giấy màu, mà là nơi lưu giữ cả một lớp ký ức văn hóa cộng đồng. Khi đi vào nghi lễ, đặc biệt là trong nghi thức tang ma, ngựa giấy đóng vai trò cốt lõi. Theo quan niệm của người Nùng, người khuất núi không phải là dấu chấm hết, mà chỉ là điểm khởi đầu cho một cuộc sống mới ở thế giới bên kia. Ngựa giấy trở thành

Đồng bào Nùng, xã Linh Hồ múa ngựa giấy.

phương tiện tượng trưng để chuyển chở lễ vật, đồ dùng, của cải về cõi âm. Điều múa vì thế không chỉ mang ý nghĩa tiễn đưa mà còn thể hiện lòng biết ơn, sự hiếu kính của con cháu với người đã khuất. Ngoài ra, múa ngựa giấy gắn liền với các nghi lễ quan trọng của người Nùng Dín như: Cúng bản, cầu an, tạ ơn hay hiếu sự, phản ánh niềm tin sâu sắc của cộng đồng vào sự che chở, phù hộ của thần linh và tổ tiên.

Nghệ nhân Lù Chính Kinh, xã Linh Hồ cho biết, khung ngựa được tạo từ những cây vầu, cây tre được lựa chọn kỹ, chế thành nan nhỏ rồi uốn, đan thành

vòng tròn đủ rộng để người múa đứng bên trong. Phần đầu ngựa là công đoạn khó, bởi người làm phải tạo được dáng vẻ có hồn, gắn với hình ảnh con ngựa thật. Sau đó, khung được dán giấy màu, trang trí, làm yên, dây cương và gắn chuông. Đáng chú ý, việc chọn nguyên liệu cũng mang theo một cách ứng xử đặc biệt với thiên nhiên. Khi vào rừng lấy cây mai, cây vầu làm ngựa, người Nùng mang theo một ít gạo, dùng sợi dao gỗ vào thân cây để nghe âm thanh, chọn cây rồi rắc gạo và khấn xin cây về làm lễ. Từ một thân cây của núi rừng đến hình hài con ngựa giấy trong nghi

lễ, dường như có một sợi dây âm thầm nối đời sống với tâm linh, nổi hiện tại với ký ức xa xưa của cộng đồng.

Bảo tồn di sản

Từ không gian linh thiêng, múa ngựa giấy bước dần ra đời sống cộng đồng. Điều múa xuất hiện tại Ngày hội Đại đoàn kết toàn dân tộc, lễ hội truyền thống, Tết âm lịch, các chương trình giao lưu và hội diễn văn nghệ quần chúng... Sự chuyển đổi ấy không làm mất đi ý nghĩa vốn có, mà mở thêm một không gian để cộng đồng thực hành, giới thiệu và trao truyền di sản. Từ một nghi lễ gắn với những thời khắc đặc biệt của đời người, ngựa giấy trở thành một phần trong sinh hoạt văn hóa thường ngày của bản làng.

Giữa dòng chảy của đời sống, khi không ít giá trị truyền thống đối mặt với nguy cơ mai một, múa ngựa giấy của người Nùng vẫn đứng vững nhờ vào tâm huyết và trách nhiệm của những người "giữ lửa". Ở xã Linh Hồ, nghệ nhân Lù Chính Kinh đã nhiều năm gắn bó với ngựa giấy, từ làm đạo cụ đến hướng dẫn cách múa. Từ năm 2021, ông cùng các học trò thành lập đội múa ngựa giấy. Ban đầu chỉ có vài người, đến nay đội có thể huy động hàng chục người tham gia biểu diễn. Đáng chú ý, điệu múa còn được đưa vào trường học giúp học sinh được tiếp cận một hình thức văn hóa truyền thống ngay từ khi còn ngồi trên ghế nhà trường.

Tại xã Pà Vây Sủ, Nghệ nhân Nùng Thanh Lương ngày ngày miệt mài truyền dạy lại từng điệu múa cho con cháu và thanh niên trong thôn bản. Chính nhờ những nỗ lực ấy, từ một điệu múa bản đầu chỉ có vài người, nay đã có thể huy động hàng chục thành viên cùng tham gia biểu diễn. Ông Lương chia sẻ: "Muốn giữ được điệu múa thì trước hết phải có người học, có người thực hành và truyền lại cho thế hệ sau. Vì thế, tôi cố kiên trì dạy cho con cháu, thanh niên trong thôn, ai muốn học thì tôi hướng dẫn. Mừng nhất là ngày càng có nhiều phụ nữ, thanh thiếu niên và học sinh tham gia. Khi các cháu biết múa, biết biểu diễn trong lễ hội, ở trường học thì điệu múa tiếp tục có sức lan tỏa trong đời sống".

Có những giá trị văn hóa không được lưu giữ bằng sách vở, mà được truyền từ thế hệ này sang thế hệ khác bằng ký ức và niềm tự hào. Múa ngựa giấy của người Nùng là minh chứng sống động cho sức mạnh gắn kết cộng đồng, tín ngưỡng, nghệ thuật và bản sắc. Từ một nghi lễ tiễn đưa, ngựa giấy đã trở thành ký hiệu văn hóa của cả một cộng đồng. Mỗi lần cất vó là một lần ký ức được đánh thức; mỗi tiếng chuông vang lên là một lần câu chuyện của người Nùng được kể tiếp ■

GIẢI THOẠI

Người Việt đi tàu Việt

CỤ Bạch Thái Bưởi (1874 - 1932) là một trong 4 doanh nhân tiêu biểu trong lịch sử Việt Nam được truy tặng danh hiệu "Doanh nhân Việt Nam tiêu biểu" do có công trong việc chấn hưng tinh thần kinh doanh của dân tộc.

Doanh nhân Bạch Thái Bưởi được nhiều người biết đến với các danh xưng như: "Vua tàu thủy Việt Nam", "Chúa sông Bắc Kỳ" và "Vua mỏ nước Việt". Cụ cũng là người ôm khát vọng từ đầu thế kỷ XX: "Làm cho Hà Nội cũng tươi đẹp như Paris".

Ít ai biết khẩu hiệu "Người Việt Nam ưu tiên dùng hàng Việt Nam" quen thuộc và lan tỏa mạnh mẽ hiện nay lại xuất hiện đầu tiên vào đầu thế kỷ XX bởi nhà tư sản ái quốc, doanh nhân Bạch Thái Bưởi.

Khi đó, dịch vụ vận tải đường sông là lĩnh vực độc quyền của tư

bản người Hoa và người Pháp, còn đối với người Việt, đó là "vùng cấm". Nhưng bằng lòng quả cảm, quyết tâm không chịu thua kém doanh nhân nước ngoài, Bạch Thái Bưởi đã thuê lại 3 chiếc tàu của người Pháp, kêu gọi sự ủng hộ của chính đồng bào mình để đi tàu của ông. "Người Việt hãy đi tàu Việt". Lời kêu gọi đó đã trở thành sức mạnh. "Tàu Bưởi" đã chiến thắng tàu Hoa, tàu Pháp. Sau thành công này, cụ cũng thành công trong cả các lĩnh vực đường sắt, khai thác mỏ... Doanh nhân Bạch Thái Bưởi đã trở thành nguồn cảm hứng xuyên thế kỷ cho phong trào khởi nghiệp của đội ngũ doanh nhân Việt. Phong trào "Chấn hưng thương trường và cổ động thực nghiệp" mà cụ và các cộng sự của mình phát động trong những năm đầu thế kỷ trước vẫn vẹn nguyên giá trị.

THANH HÀ

Bản hùng ca thăm lặn

■ MỸ UYÊN

Bắt đầu từ một chuyên án đặc biệt xuất sắc trong lịch sử lực lượng An ninh nhân dân, “Kế hoạch CM12” bước lên màn ảnh bằng những cuộc đấu trí căng thẳng, lựa chọn sinh tử và sự hy sinh thăm lặn. Bộ phim không chỉ tái hiện cuộc đấu tranh cam go với tổ chức phản động lưu vong, mà còn chạm tới chiều sâu nhân văn khi khẳng định sức mạnh của chính nghĩa bằng bản lĩnh, trí tuệ, lòng khoan dung và khả năng cảm hóa những con người từng lầm đường, lạc lối.

Từ chiến công phản gián đến màn ảnh

BỘ phim truyền hình “Kế hoạch CM12” do Điện ảnh Công an nhân dân sản xuất, Trần Duy Linh và Phạm Trung Hiếu đồng đạo diễn, được xây dựng từ một chuyên án có thật của lực lượng An ninh nhân dân cách đây gần nửa thế kỷ; đồng thời lấy cảm hứng từ cuốn sách “CM12 - Phía sau kế hoạch phản gián” của Thiếu tướng Nguyễn Khắc Đức, nguyên Cục trưởng Cục Kỹ thuật nghiệp vụ 1, Tổng cục An ninh, Bộ Công an. Phim lên sóng ANTV lúc 21 giờ 10 phút từ ngày 22-8-2026 và HTV7 lúc 19 giờ 30 phút từ ngày 5-9, vào tối thứ Bảy, Chủ nhật hằng tuần.

“Kế hoạch CM12” là một trong những chuyên án tiêu biểu về nghệ thuật đấu tranh phản gián của lực lượng Công an nhân dân. Được triển khai trong giai đoạn 1980 - 1988 tại nhiều tỉnh Tây Nam Bộ, với Cà Mau là địa bàn trọng điểm, chuyên án tập trung đấu tranh với tổ chức phản động lưu vong “Mặt trận thống nhất các lực lượng yêu nước giải phóng Việt Nam” do Lê Quốc Túy và Mai Văn Hạnh cầm đầu. Từ bên ngoài, tổ chức này nhiều lần tìm cách đưa người, vũ khí, phương tiện vào Việt Nam, móc nối lực lượng trong nội địa, từng bước thực hiện âm mưu gây bạo loạn, lật đổ chính quyền.

Trước một kế hoạch được tổ chức tinh vi và kéo dài, lực lượng An ninh

Diễn viên Huỳnh Kiến An (trái) trong phân cảnh vận động, cảm hóa những người lầm đường hợp tác với lực lượng An ninh, góp phần vào thắng lợi của chuyên án.

nhân dân đã chủ động dựng thế trận phản gián, bí mật kiểm soát đường dây, dẫn dắt đối phương theo kế hoạch đã định và từng bước vô hiệu hóa âm mưu. Thắng lợi của CM12 vì thế vừa khép lại một chuyên án lớn, vừa khẳng định bản lĩnh, trí tuệ và trình độ tổ chức đấu tranh phản gián của lực lượng An ninh nhân dân.

Chính chất liệu ấy trở thành nền tảng để 16 tập phim “Kế hoạch CM12” ra đời, đưa trang sử phản gián từ hồ sơ nghiệp vụ lên màn ảnh. Đặc biệt, chiều sâu của tác phẩm còn được tạo nên từ hệ thống nhân vật dựa trên những nguyên mẫu có thật. Diễn viên Huỳnh Kiến An

vào vai Hai Phước, lấy cảm hứng từ Anh hùng Lực lượng vũ trang Nhân dân Nguyễn Phước Tân. Ngô Thành Tá đảm nhận vai Hai Thế, được xây dựng từ nguyên mẫu Anh hùng Lực lượng vũ trang Nhân dân Trần Phương Thế. Linh Trung và Quốc Tân hóa thân vào các nhân vật được xây dựng từ nguyên mẫu Phó Thủ tướng, Bộ trưởng Bộ Nội vụ Phạm Hùng và Thứ trưởng Bộ Nội vụ Cao Đăng Chiếm. Ở tuyến đối lập, Huy Khánh, Hoàng Anh lần lượt vào vai Lê Quốc Túy, Mai Văn Hạnh.

Bởi vậy, “Kế hoạch CM12” không

chỉ cuốn hút bởi kịch tính của màn đấu trí phản gián, mà còn lắng sâu trong câu chuyện về những con người chấp nhận đứng ngoài ánh sáng để hoàn thành nhiệm vụ. Từ những mật danh, kế hoạch và cuộc giăng lưới trong hồ sơ nghiệp vụ, bộ phim làm hiện lên số phận của những cá nhân trực tiếp tham gia chuyên án - những con người đứng sau ánh hào quang chiến công. Họ đã đi qua năm tháng đối mặt với hiểm nguy, cô độc, giữ vững niềm tin và chấp nhận những hy sinh thăm lặn, có khi phải rất lâu sau mới được nhắc nhở, tri ân và gọi đúng tên.

Nghệ thuật chinh phục nhân tâm

Nếu những màn đấu trí tạo nên kịch tính của “Kế hoạch CM12”, thì nghệ thuật cảm hóa con người lại làm nên chiều sâu nhân văn của tác phẩm.

Lát cắt tiêu biểu là câu chuyện K27 do diễn viên Bảo Định thể hiện. Là diễn viên của tổ chức phản động, K27 bị bắt trong những ngày đầu thực hiện chuyên án. Sau đó, K27 được Hai Phước, người trực tiếp chỉ huy nhiều hoạt động nghiệp vụ của Tổ An ninh K4/2 tiếp cận, vận động, cảm hóa. Từ một mắt xích của đối phương, K27 tự nguyện hợp tác, sử dụng chính hệ thống điện đài để tham gia “trò chơi nghiệp vụ”, truyền những thông tin đã được kiểm soát ra nước ngoài, khiến đối phương tiếp tục tin tưởng và đưa người, vũ khí vào đúng thế trận lực

Đoàn làm phim “Kế hoạch CM12” nỗ lực tái hiện chuyên án lịch sử.

MỖI TUẦN MỘT CUỐN SÁCH

Gieo hồn quê qua trang sách nhỏ

■ MAI LINH

“Thuyền về có nhớ bến chăng/Bến thì một dạ khăng khăng đợi thuyền...”.

Những câu ca dao ngọt ngào từ thủa ru hời của mẹ, những lời răn dạy mộc mạc mà sâu sắc từ cha ông bao đời nay vẫn chảy trong mạch nguồn văn hóa dân tộc. Giữa bộn bề của cuộc sống hiện đại, đôi khi ta thêm biết bao được dừng chân, tìm lại một khoảng trời bình yên. Cuốn sách “Ca dao tục ngữ bằng tranh” do Nhà xuất bản Kim Đồng ấn hành chính là một góc nhỏ dịu dàng để chúng ta ngược dòng ký ức, tìm về những giá trị nguyên sơ ấy.

Không phải là một công trình khảo cứu khô khan, cuốn sách giống như một album tranh sinh động, nơi mỗi câu ca dao, tục ngữ quen thuộc được thổi một làn gió mới qua nét vẽ đậm hồn quê. Mỗi từng trang sách, người đọc như được dạo bước trong không gian làng quê Việt Nam thanh bình: có lũy tre xanh rì rào, mái đình cong rêu phong, có tiếng gà gao đêm trắng và cả hình ảnh mẹ gánh gồng tàn tảo sớm hôm.

Sách được chất lọc và chia theo những chủ đề gần gũi với đời sống thường ngày như tình cảm gia đình, tình yêu đôi lứa, bài học ứng xử hay những câu châm biếm nhẹ nhàng mà thâm thúy. Ta bắt gặp lại lời dặn lòng thuở nhỏ: “Cồng cha như núi Thái Sơn/Nghĩa

mẹ như nước trong nguồn chảy ra”, hay lời nhắc nhở về ân nghĩa sinh thành, đạo lý làm người: “Ăn quả nhớ kẻ trồng cây”. Mỗi câu chữ đi cùng một bức tranh minh họa vẽ tay tỉ mỉ, dung dị, mang dáng dấp của dòng tranh dân gian Đông Hồ, Hàng Trống với sắc màu tươi sáng, ấm áp.

Điểm thú vị của ấn phẩm này là sự gần gũi, dễ tiếp cận với mọi lứa tuổi. Với các em nhỏ, cuốn sách là người bạn đầu đời giúp các em làm quen với kho tàng văn học dân gian mà không hề nhàm chán. Từng nét vẽ, con chữ giúp các em hình dung rõ hơn về thế giới của ông bà, cha mẹ ngày trước. Còn với người lớn, đây là dịp để chậm lại, tìm thấy sự đồng điệu trong tâm hồn, để rồi thêm trân trọng những nét văn hóa truyền thống mà cha ông đã dày công vun đắp.

Bảo tồn di sản văn hóa đôi khi không bắt đầu từ những điều lớn lao. Đôi khi, nó chỉ đơn giản là việc ta cùng con trẻ ngồi bên hiên nhà, mở từng trang sách, đọc lại một câu ca dao và cảm nhận tình yêu thương đang chảy. Giữa những ngày cuối tuần thanh thoi, “Ca dao tục ngữ bằng tranh” sẽ là một món quà tinh thần nhẹ nhàng, đáng có trên kệ sách của mỗi gia đình, để nuôi dưỡng tâm hồn và giữ gìn ngọn lửa văn hóa trong mỗi nếp nhà ■

Tác phẩm ca

Thực lại diễn biến của chuyên án: ĐIỆN ẢNH CÔNG AN NHÂN DÂN

lực lượng An ninh đã chủ động thiết lập. Khởi đầu với K27, hành trình âm mưu tiếp tục được nối dài qua K64, K55. Sự chuyển biến ấy vừa làm thay đổi số phận của những con người từng ở phía đối diện, vừa trở thành mắt xích quan trọng trong thế trận phản gián.

Từ góc nhìn của người trực tiếp công tác trong lĩnh vực an ninh đối ngoại, Thiếu tá Lý Ngọc Huỳnh, Phòng An ninh đối ngoại, Công an tỉnh Tuyên Quang chia sẻ: “Tôi ấn tượng với ‘Kế hoạch CM12’ ở khả năng thấu hiểu và thu phục nhân tâm. Khi tác động đúng vào nhận thức, tạo được sự chuyển biến từ bên trong, lực lượng An ninh có thể từng bước giành thế chủ động mà không nhất thiết phải đối đầu trực diện. Đó là chiều sâu nghiệp vụ và cũng là bản lĩnh của người cán bộ an ninh”.

Qua hành trình chuyển biến của K27, K64 đến K55, “Kế hoạch CM12” làm nổi bật nghệ thuật cảm hóa con người như một phần quan trọng trong thế trận đấu tranh phản gián. Bản hùng ca của bộ phim vì thế được kết tinh từ bản lĩnh của những người ở tuyến đầu, trí tuệ trong cuộc đấu trí và cách ứng xử giàu tính nhân văn với người biết sửa sai. Chính chiều sâu ấy khiến câu chuyện CM12 sau gần nửa thế kỷ kể từ khi bắt đầu chuyên án vẫn vẹn nguyên sức lay động khi được tái hiện trên màn ảnh ■

dao tục ngữ bằng tranh.

Đông đảo khán giả xem chương trình nghệ thuật thực cảnh “Đất nước thiên hùng ca”.

Đánh thức lịch sử bằng ngôn ngữ đương đại

■ GIANG LAM

Không chỉ nằm trong những trang sách hay pho sử thư trầm mặc, hành trình 4.000 năm dựng nước và giữ nước của dân tộc đang cất lời đầy sống động giữa không gian hiện đại của Nhà hát Vinpearl Theatre (Ocean City). Dưới sự dàn dựng công phu của ê-kíp đạo diễn, chuyên gia cùng hơn 100 nghệ sĩ, đại sứ thi sân khấu thực cảnh “Đất nước thiên hùng ca” đã hòa quyện tinh tế giữa nghệ thuật đương đại, công nghệ trình diễn đa giác quan và hồn cốt bản sắc Việt.

Một cảnh trong chương trình nghệ thuật thực cảnh “Đất nước thiên hùng ca”.

Chạm vào dòng chảy ngàn năm

Để phục dựng 4.000 năm lịch sử dân tộc thành một đại sứ thi sân khấu kéo dài 75 phút, ê-kíp sáng tạo gồm các đạo diễn, chuyên gia nghệ thuật, đội ngũ kỹ thuật cùng hơn 100 nghệ sĩ đã dành ra hơn 10.000 giờ nghiên cứu, tập luyện công phu. Ý tưởng ra đời của tác phẩm khởi nguồn từ một trăn trở lớn: Làm sao để lịch sử không chỉ là những dòng chữ hay sự kiện xa xôi, mà trở thành một dòng chảy sống động, nơi công chúng hướng đến không đứng ngoài quan sát mà cùng bước vào tâm điểm của kỷ ức dân tộc.

Mở đầu là câu chuyện “Long tiên kỳ duyên” gắn liền với huyền sử Lạc Long Quân - Âu Cơ và bọc trăm trứng - cội nguồn của người Lạc Việt. Mạch diễn tiến nối đưa khán giả trở về thời kỳ Hùng Vương dựng nước qua tiếng trống đồng âm vang và nhịp sống lao động bình dị. Điểm nhấn ấn tượng là dòng thác thóc vàng rực đổ xuống từ khoảng không, phác họa một cách sinh động nền văn minh lúa nước ngàn đời.

Dòng chảy lịch sử tiếp tục đi qua

những trang giữ nước kiêu hãnh: từ thành Cổ Loa trầm mặc, khí thế Hai Bà Trưng, Ngô Quyền đến trận thủy chiến Bạch Đằng cuộn sóng. Ngay sau khoảnh khắc hào hùng ấy là phút lắng đọng của thời Đại Việt hưng thịnh với không gian Thăng Long rực rỡ và hình bóng Phật hoàng Trần Nhân Tông rời ngai vàng về với Thiên phái Trúc Lâm Yên Tử.

Sang chương “Sao vàng dẫn lối”, bối cảnh chuyển sang những năm tháng chiến tranh bảo vệ Tổ quốc. Sự hy sinh thầm lặng của biết bao thế hệ anh hùng được tái hiện dịu dàng mà sâu lắng. Khép lại hành trình là bức tranh “Quê hương hạnh phúc” trong thời bình với nét văn hóa đặc trưng ba miền: từ điệu quan họ mượt mà, tiếng cồng chiêng đại ngàn đến không gian lễ hội Nghinh Ông phương Nam, kết lại bằng hình ảnh lá cờ Tổ quốc tung bay đầy tự hào.

Điểm nét tinh tế của chương trình nằm ở chỗ: 12 giải pháp công nghệ trình diễn, từ sân khấu cơ khí đa tầng, hệ thống phun nước, màn hình panorama, visual hologram đến hiệu ứng đạn nổ hay thiết bị trình diễn trên không, đều lùi lại phía sau để làm nền cho cảm xúc. Khán giả được hòa mình vào không gian: cảm

nhận làn nước mát từ đại cảnh trị thủy, chứng kiến dòng thóc vàng đông đầy ấm no, hay xúc động đón nhận miếng trầu tằm cánh phượng từ tay người nghệ sĩ. Ranh giới giữa sân khấu và khán đài hoàn toàn xóa bỏ, những chỗ cho sự đồng cảm sâu sắc giữa quá khứ và hôm nay.

Khơi gợi niềm tự hào dân tộc

Rời khỏi khán phòng rực rỡ ánh sáng, điều còn đọng lại trong mỗi người không chỉ là sự mãn nhãn về mặt thị giác. Đó là khoảng trầm lắng của cảm xúc, là câu trả lời nhẹ nhàng cho câu hỏi: Làm thế nào để lịch sử cất lời và sống mãi trong trái tim thế hệ trẻ?

Theo dõi chương trình, nhạc sĩ, nhà sản xuất âm nhạc Huy Tuấn đặc biệt ấn tượng với màn du dương nghệ thuật của hai người lính trên nền giai điệu dân ca Bèo dạt mây trôi. Anh chia sẻ, chất nghệ thuật sâu lắng và thông điệp nhân văn ấy đã tạo nên nét mềm mại hiếm có cho đề tài chiến tranh.

Ở góc nhìn chuyên môn về công nghiệp văn hóa và sự kết nối thế hệ, chuyên gia truyền thông - Tiến sĩ Lê Quốc Vinh (Chủ tịch Tập đoàn Truyền thông Le Bros) đánh giá cao tư duy thiết kế trải nghiệm của tác phẩm. Giới trẻ ngày nay không hề quay lưng với lịch sử, nhưng họ cần một nhịp điệu thưởng thức đa dạng. Việc đan cài những chi tiết tương tác nhỏ, như diễn viên trao tận tay khán giả miếng trầu tằm cánh phượng hay mời gọi hòa vào không gian hội làng, chính là chiếc cầu nối kéo người xem trẻ tuổi trở thành một phần của không gian di sản.

Những phản hồi chân thật từ hàng ghế khán giả đã khẳng định sức lan tỏa của cách làm này. Chị Nguyễn Thu Hà (phường Định Công, Hà Nội) xúc động chia sẻ khi cùng gia đình thưởng thức chương trình: “Những cảm xúc trực tiếp trên sân khấu sẽ giúp các con nhớ lịch sử lâu hơn rất nhiều so với chỉ đọc trong sách”.

Từ câu chuyện của một đại sứ thi sân khấu thực cảnh, tác phẩm gợi mở nhiều suy ngẫm về công tác bảo tồn và phát huy giá trị di sản dân tộc. Dù ở không gian nghệ thuật hiện đại nơi đô thị hay giữa những vùng đất giàu trầm tích văn hóa như Tuyên Quang, việc tìm kiếm ngôn ngữ thể hiện sáng tạo, chân thật và đông đầy cảm xúc luôn là chìa khóa để lịch sử không bị ngủ quên. Khi truyền thống được trân trọng và kể lại bằng trái tim, tình yêu quê hương đất nước sẽ tự nhiên đơm hoa, trở thành điểm tựa tinh thần vững chắc cho mỗi con người Việt Nam trên hành trình hội nhập và phát triển ■

Tiếng keng làng...

Truyện ngắn: **VŨ THỊ HUYỀN TRANG**

SÁU giờ chiều, nắng còn tấp rập mặt người. Bà Nhũ lùa đàn trâu về nhà, tay còn xách theo mấy quả na cuối mùa vừa được hàng xóm dúi cho. Xe máy, xe đạp, ô tô tấp lại một đoạn vì đàn trâu có vài chục con cứ thung thung đàn hàng. Thăng Sóc bưng đĩa muối ngồi vắt vẻo trên cây xoài nhìn ra đường cười kinh khách. Nó nói vọng xuống chỗ ông Tích đang ngồi nhâm nhi chén trà với bạn già:

- Thành phố thì tắc đường vì đông xe cộ. Riêng làng mình toàn tắc đường vì trâu bò ông nhí?

- Rõ khổ...

"Rõ khổ" là câu cửa miệng của người dân làng Cua Đồng. Lối thốt ra như vừa xót xa vừa đồng cảm. Làng giờ khác xưa rồi, không còn lụp xụp những mái nhà ngói Hương Canh. Không còn những con ngõ mọc đầy cỏ dại, gió lùa qua lán nào là đám cát bụi cuộn lên mù mịt. Làng giờ đường bê tông hóa vào tận sản. Những ngôi nhà cao tầng, nhà vườn, biệt thự thì nhau mọc lên. Buổi tối đèn điện bật khắp nơi, người ở xa đến trầm trồ khen "xóm làng gì mà sáng choang như thành phố".

Bà Nhũ chép miệng thở dài. Đám chơi chơi mới lớn lại rở ga phóng như bay ở ngoài đường. Chúng cháu động cái xóm buồn tẻ này bằng những trò nghịch ngợm đại. Tụi nhỏ, có những đứa bỏ mẹ đi xuất khẩu lao động từ khi chúng còn đỏ hỏn, miệng còn thơm mùi sữa. Đêm đến tiếng khóc xé lòng của đứa trẻ khất sữa khiến biết bao người làng giật mình trở giấc, chỉ biết thở dài. Hôm thăng Sóc bị nhốt ngoài công an xã vì tội đua xe, bà Nhũ vừa khóc vừa than:

- Mày không lo học hành, suốt ngày lêu lổng. Có ngày chết mất xác ngoài đường. Mày không thương ông bà thì cũng phải biết thương bố mẹ chứ.

Thăng Sóc lấy tay chùi vết máu dưới chân, tỉnh queo bảo:

- Thì họ cũng đâu có thương con.

Mười sáu tuổi, thăng Sóc xa bố mẹ tròn mười ba năm. Kỷ niệm với bố mẹ không có gì nhiều ngoài đám ba cuộc gọi video gặp gặp kèm lời dặn dò không đổi. "Ở nhà ngoan, chịu khó học hành, nghe lời ông bà". Để trả lời cho câu hỏi: Bao giờ bố mẹ về? Lăn nào mẹ cũng bảo: "Chừng nào kiếm đủ tiền thì về". Nhưng đủ là bao nhiêu thì mẹ đâu có nói.

Từ lúc Sóc còn lùn cùn ra cống ngồng mỗi chiều. Cho đến khi Sóc cao đến vai bà, đến tai ông, cao như cây sào phơi ao thì bố mẹ về thăm tổng cộng được bốn lần. Lần nào về cũng bận việc, hết xây nhà đến xây mộ tổ, nhà thờ họ. Lần gần nhất về mẹ không có thời gian để mừng, mà người đã quên khuấy thăng Sóc ngồi bấm điện thoại chơi game ở một góc. Nhà thờ họ thành chủ đề bàn tán của cả làng suốt mấy tuần nay, nhà Sóc cũng xon xao không kém.

- Quà này chẳng nhà thờ họ nào to đẹp như họ mình bố ả. Riêng bộ đồ thờ đã hơn trăm triệu rồi.

- Sao mà đắt đó thế nhĩ?

- Chất liệu đồng vàng, nặng mấy chục cân đó bố. Riêng cái đỉnh đồng thất lần vòn cầu vịnh quỳ bốn đầu khảm ngừ sắc cao 90 cm đã bảy mươi củ. Họ nhà mình đồng mà bố. Mỗi anh em đi làm ăn xa góp vào hơn chục triệu là ngon nghệ, mất mấy mất mặt.

Bà Nhũ lại chép miệng thở dài. Phú quý sinh lễ nghĩa đã đành. Đàng này toàn người bỏ nhà, bỏ cha mẹ già con thơ để bán mồ hôi nước mắt ở xứ người. Đồng tiền mặt đáng chi để gửi về quê xây nhà to, mộ mà to, nhà thờ to. Nhà xây sau phải to, phải đẹp hơn những nhà xây trước. Mộ nhà này cũng phải to hơn mộ nhà bên cạnh. Người sống kèn cựa nhau đã đành. Đến người chết còn bị lôi vào cuộc hơn thua. Bà buông bát nhừ về những đây này quá xa. Sau này rồi khỏi cỏi trần

Minh họa: **BÍCH NGỌC**

bà sẽ làm một đám mây bay quanh lưng núi.

Thăng Sóc thì trượt cấp ba phải xin vào trường bổ túc văn hóa. Hôm biết tin, bố mẹ nó bảo: "Học ngu thì cổ lấy cái bằng bổ túc rồi đi xuất khẩu lao động. Mà khối đứa có bằng đại học rồi vẫn đi xuất khẩu lao động đấy thôi". Những đứa trẻ ở cái làng này thay vì ước mơ làm cô giáo, bác sĩ, công an thì từ bé chúng đã nuôi ước mơ đi xuất khẩu lao động giống như bố mẹ mình. Tụi nhỏ thường ngồi ở bờ đê ngồi sang phía bên kia của dòng sông nói với nhau về một miền đất hứa. Tụi nhỏ đâu biết rằng cơm người khó nuốt ai ơi...

Thăng Sóc trở mã, lớn vồng lên như cây cối trước nhà. Sóc ở cái tuổi lúc nào cũng một chân trong nhà, một chân ngoài ngõ. Cả ngày có khi bà Nhũ cũng chỉ nhìn thấy mặt cháu đôi lần. Bạn nó cũng một lũ chơi chơi, ở nhà nói gì cũng dạ vâng, nhưng ra ngoài thích đi xe, phì phèo thuốc lá điếu tử, chửi bậy nhanh như bắn rập.

- Tụi bay không về mà dạy con. Cứ mãi mẹ kiếm tiền đến lúc mất con lúc nào không biết. Ông bà già rồi, chỉ nuôi nó lớn phần xác chứ không thể thay tụi bay dạy nó khôn phần hồn được.

- Mẹ cút kệ nó. Sau mấy năm bổ túc con cho nó sang đây, xã hội và đồng tiền sẽ dạy khôn cho nó.

Phải! Đồng tiền sẽ có cách dạy cho tụi nhỏ làng Cua Đồng được lớn khôn. Chỉ có điều bài học ấy đắt hơn bố mẹ chúng tương đương rất nhiều. Thăng Sóc ngày nào lẻo đẻo theo bà đi chợ chia tay xin năm ngàn mua bánh rán giờ chia ra tờ giấy nợ vài chục triệu. Chiếc xe máy điện bố mẹ mua cho đi học thăng Sóc cũng mang đi cầm. Hồi nó làm gì mà cần đến nhiều tiền? Thăng nhỏ không trả lời, mắt nó vẫn hướng về những ngọn núi phía bên kia của dòng sông. Những người già trong làng rí rí khúc với nhau. Chẳng hiểu họ thương thân hay là thương những đứa cháu mắc kẹt trong cơn lốc game tài-xu. Về mà cầu lấy tụi nhỏ các con ơi! Tiếng kêu ấy rút đến rỗng cả ruột gan mà không biết bố mẹ

chúng ở xứ người có nghe thấu được? Bàn thờ tổ nghi ngút khói hương.

Công việc giỗ họ được chuẩn bị trước mấy ngày liền. Phân công cả rồi, ban hậu cần, ban mời khách, ban lau dọn bày lễ thấp hương. Họ đông người, lại chẳng mấy khi anh em trong họ mới có dịp tụ họp về, nhất là những người đi làm ăn xa. Làm hoành tráng là phải, còn để cho họ khác nhìn vào. Mấy ngày nay thăng Sóc bỗng nhiên chăm chỉ lạ. Nó hết xăng xai cùng các ông lau dọn gian thờ, lại chạy xuống bếp cùng các bà lau đĩa bát. Biết là nó chơi bời hư hỏng đấy nhưng sao lúc ngoan ngoãn ai cũng thấy thăng Sóc hiền khô. Có ai đó còn xoa đầu thăng Sóc nhớ lại: "Phải biết thương ông bà, bố mẹ nghe con. Đồng tiền nào cũng mặn mòi mồ hôi nước mắt". Thăng nhỏ chỉ ngoan ngoãn gật đầu. Ai đó huyếch tay bà Nhũ bảo: "Thăng nhỏ này vẫn còn dạy được, cũng chưa đến nỗi nào".

Phòng bát đĩa dựng xong, bàn ghế người ta cũng chõ đến sắp xếp đầu vào đấy. Hơn hai mươi mâm có thầy, có nhà đăng ký đi đông đủ không sót một ai. Chỉ tiếc những người đi xuất khẩu lao động chẳng thể về, chỉ góp chút lòng thành dâng lên tổ tiên, gia tộc. Công việc chuẩn bị chu đáo đâu ra đấy cả rồi mọi người mới nhận ra cánh cổng sắt màu nặng bạc màu, phải sơn lại ngay mới được. Nhưng gấp gấp gọi thợ chẳng có ai. Khó gì đâu, mua lấy hộp sơn màu vàng đồng nhạt, mượn cái máy vẽ phun là được. Mỗi người mỗi việc, xong xuôi cũng tối muộn rồi. Họ nhìn ngắm thành quả hồi nhau liệu sáng mai sơn có kịp khô? Khó chứ, chỉ cần vài tiếng thôi chứ mấy.

Ông Tích về đến nhà, tắm giặt qua loa, lên giường vừa đặt lưng đã ngủ. Có tí hơi men vào có khác, ông Tích ngày ăn nhà, phải hơi rượu đến buổi cũng say. Bà Nhũ dặn thăng Sóc ngủ sau nhớ đóng cửa rồi cũng lên giường nằm. Cả ngày làm bao việc chân tay đã mỏi nhừ, lưng bà đau như muốn gãy. Chẳng mấy chốc bà cũng đã chìm sâu vào giấc ngủ. Thăng

Sóc khép cổng, đi lẩn vào bóng tối, tiếng chó sủa ngày một nhỏ dần.

Bốn giờ sáng hôm sau, đánh thức ông Tích không phải là tiếng chuông điện thoại gọi đi mổ lợn mà là tiếng keng của làng. Keng! Keng! Keng! Tiếng keng vang lên dồn dập, thúc giục. Chân họ xò dềp kia ông Tích còn không kịp bật điện, lẩn theo ánh trăng rằm chạy ra cổng. Cả làng cũng túa ra, ngơ ngác, nháo nhào, ứ ứ hồi nhau không biết có chuyện gì? Lầu lầu rồi keng làng mới vang lên như thế. Trước kia keng làng chỉ vang lên khi có cháy nhà, trộm cắp. Lầu rồi cháy nhà chẳng có, trộm cắp lại càng không. Nông dân bỏ ruộng nhiều, chẳng còn có cây rơm, nhà lá, cột gỗ nữa mà lo cháy. Giờ tiền của, bạc vàng cũng chẳng ai cất ở trong nhà, họ đều để trong tài khoản cả rồi, trông giàu có thế thôi chứ chỉ mỗi xác nhà có gì đâu mà trộm. Đời sống người dân cũng khấm khá, chẳng còn đói kém mà lo mất con gà, con vịt vãnh như xưa. Tiếng keng vẫn vang lên thum thum sắc nhọn.

- Ôi giới ôi! Nghe nói nhà thờ họ mình mất cắp rồi.

- Mất cái gì? Vừa rồi qua chính tay tôi đã khóa cẩn thận rồi cơ mà.

- Ai biết đâu. Chú Thịnh vừa mở cửa đi đun nước pha trà chờ mọi người đến mổ lợn thì phát hiện ra mất cắp cái đỉnh đồng. Đồi hạc, đồi đèn, mâm đồng, đôi nến vẫn còn nguyên vị trí.

- Trời đất ả. Sao mà vô phúc thế.

Ông Tích cùng dân làng chạy đến nhà thờ họ, ai đẩy đầu xon xao bàn tán.

- Có khi nào họ khác chơi đùa họ mình không? Chứ sao lại mất cắp đúng vào ngày giỗ họ?

- Hay là... khu vực mình có thăng nghiêm nào mới được thả ra không?

- Nhà thờ mình có gắn camera cơ mà, thế đã kiểm tra chưa?

- Nó vô hiệu hóa camera trước rồi. Xây kín cổng cao tường thế này cũng không biết nó vào từ đường nào. Chẳng nhẽ nó mở khóa, trộm xong khóa lại ư?

Lời qua tiếng lại, ồn ào, âm ỉ khắp cả làng. Đến nước này thì còn giở chạp gì. Âm ỉ lúc trời tối mờ cho đến khi sáng tỏ. Lúc này người ta mới nhìn rõ cổng đã bị trầy sơn, hình như là vết dấu giày.

- Vậy là tên trộm đã trèo cổng du sang cây xoài sát bếp vườn?

- Vô vấn, cái đỉnh đồng cao 90 cm nặng hơn năm mươi ký, chẳng lẽ nó vác cái lư đồng mà vẫn trèo ra được?

- Một đứa thì làm sao trộm được. Nó ít nhất phải ba, bốn đứa. Một đứa trèo cổng cắt hệ thống camera. Sau đó chúng nó mở khóa vào lấy cắp. Đêm qua lúc tôi dậy đi tè rồi là thấy mấy chiếc xe máy chạy vụt qua nhà. Bọn này người làng cả, chúng biết tránh những đoạn có camera chĩa ra đường.

Sự việc làm náo loạn cả làng, người kéo đến xem ngày càng đông, công an xã cũng đã có mặt để xem xét điều tra sự việc. Bà Nhũ đột nhiên nhận ra không thấy thăng Sóc đâu. Lúc nghe tiếng keng bà chạy ào ra, qua ánh trăng hắt vào nhà hình như bà không thấy nó nằm trên chiếc phản gỗ ở gian ngoài. Linh tính mách bảo điều gì đó, bà lật đặt chạy về thì thấy thăng Sóc đang nằm bật ngựa còn dính vệt sơn màu vàng đồng nhạt. Đúng lúc đó các con bà ở xứ người tranh thủ mở camera ngó xem nhà của thế nào. Chúng không hiểu chuyện gì chỉ thấy người mẹ già ôm ngực rồi từ từ quy xuống... ■

NGUYỄN QUỐC TRÍ

Sáo diều

Trời quê xanh thăm thẳm
Vi vút tiếng sáo diều
Nắng kéo những sợi chiều
Niu tiếng diều trong gió.

Đồng quê mùa thu hoạch
Lúa ngô quyen bóng người
Sáo diều gọi lưng trời
Người ơi về nhóm bếp.

Tiếng sáo gọi xa vời
Mùa trăng nào đẹp nhất
Tình yêu nào có thật
Hãy về đây với làng.

Từ thuở ấy thơ sang
Rồi lại về muôn thuở
Hoa sữa còn nức nở
Trong thắm xa sáo diều.

TRẦN ĐÌNH NGÔN

Hương mùa thu

Mùa đi không hẹn ngày về
Heo may chậm chậm sương che lối mòn
Hương hồng chín lộng đầu thôn
Cốm sen thơm, lá bọc tròn tuổi thơ

Trời xanh, xanh đến thần thờ
Cúc vàng dẹt nắng, bơ vơ mây ngàn
Mùi hương thị rưng nhẹ nhàng
Vita thơm tay mẹ đã loang khói chiều

Hương thu gói cả bấy nhiêu
Nếp nhà ngồi đỏ liêu xiêu bóng gầy
Lòng con gửi gió heo may
Nhớ thương gửi lại tháng ngày xa xôi.

Minh họa: NGỌC AN

TRẦN THÀNH NGHĨA

Gọi mùa

Nắng mang hơi thở cho cây
Tìm đâu hạt bụi gió bay ngang trời
Lộc non xanh ngấn ngời đời
Tô thêm nhan sắc hoa cười ngát hương.

Ban mai trong vắt giọt sương
Nhe tan vào nắng, chút vương vấn mùa
Xèo tay tung hứng hạt mưa
Xanh xanh mắt lá chạm vệt tiếng ru.

Xa xa vang tiếng chim gù
Heo may đón chương la đà gió reo
Thanh tân hoa cỏ vẫy chào
Gọi mùa thương nhớ ngọt ngào tháng năm.

Minh họa: ĐỨC TRẦN

TRẦN VĂN LAN

Tháng Mười

Mộng manh giăng sợi tơ vàng
Lang thang nắng dạo đường làng cuối thu
Đồng xa vọng tiếng chim gù
Hòa trong tiếng gió lời ru ngọt ngào

Bướm vờn nụ mướp bờ ao
Cành xoan mộng quả chào mào lú lo
Sông xa chấp chới cánh cò
Bờ đề in bóng đàn bò nhón nhơ

Buồng cau dẻo hạt nằm chờ
Giàn trâu xanh lá đếm giờ rước dâu
Bóng ai tha thướt bên cầu
Bâng khuâng nhớ lại những câu hẹn thề

Giếng làng đắm ánh trăng quê
Để người xa xứ nhớ về xóm sang
Khởi chiều vương vệt tre làng
Cúc tần khua đậu bông vang tiếng cười

Hạnh hao ngọn gió tháng Mười
Tiễn thu lưu luyến hong phơi giọt vàng.

ĐẾN VỚI BÀI THƠ HAY

Hoa cỏ may

Cát văng, sông đầy, cây ngấn ngời,
Không gian xao xuyến chuyển sang mùa.
Tên mình ai gọi sau vòm lá,
Lối cũ em về nay đã thu.

Mây trắng bay đi cùng với gió,
Lòng như trời biếc lúc nguyên sơ.
Đắng cay gửi lại bao mùa cũ,
Thơ viết đôi dòng theo gió xa.

Khắp nẻo dâng đầy hoa cỏ may
Áo em sơ ý cỏ găm đầy
Lời yêu mong mảnh như màu khói,
Ai biết lòng anh có đổi thay?

XUÂN QUỲNH

BÀI thơ "Hoa cỏ may" của Xuân Quỳnh là một trong những khúc ca tuyệt đẹp và xao xuyến nhất viết về tình yêu và mùa thu. Bằng hồn thơ chân thành, tinh tế và giàu cảm xúc, nữ thi sĩ đã phác họa một bức tranh thiên nhiên giao mùa đầy thơ mộng, đồng thời gửi gắm những rung động sâu kín, chút hồn dỗi đáng yêu của người con gái khi đứng trước ngưỡng cửa tình yêu.

Mở đầu bài thơ, Xuân Quỳnh vẽ ra trước mắt người đọc một không gian mang đậm dấu ấn của sự chuyển giao:

Cát văng, sông đầy, cây ngấn ngời/ Không gian xao xuyến chuyển sang mùa.

Bức tranh thiên nhiên hiện lên với sự tĩnh lặng mà đầy gợi cảm. Cát văng và sông đầy như hai nét vẽ đối lập nhưng hài hòa, tạo nên một chiều sâu không gian. Những chiếc cây "ngấn ngời" như đang ngong ngạo trước bước chân âm thầm của thời gian. Đỉnh điểm của khoảnh khắc ấy là sự "xao xuyến" của cả đất trời khi sang mùa. Giữa không gian mênh mông ấy, tâm hồn người con gái bắt đầu thổn thức khi văng vẳng bên tai âm thanh gọi tên:

Tên mình ai gọi sau vòm lá/ Lối cũ em về nay đã thu.

Tiếng gọi "sau vòm lá" mang lại một chút huyền ảo, mờ sương, hòa cùng nét đẹp quen thuộc của lối cũ, đánh dấu một mùa thu mới đã thực sự chạm ngõ cuộc tình.

Khi mùa thu đã hiện hữu trọn vẹn trong từng nhịp đập của trái tim, không gian nội tâm của nhân vật trữ tình được mở rộng với những gam màu tươi sáng và nhẹ nhàng:

Mây trắng bay đi cùng với gió/ Lòng như trời biếc lúc nguyên sơ/ Đắng cay gửi lại bao mùa cũ/ Thơ viết đôi dòng theo gió xa.

Hình ảnh mây trắng, gió trời và "trời biếc lúc nguyên sơ" diễn tả một trạng thái thanh thần tuyệt đối. Đường như mọi giông bão, những "đắng cay" của quá khứ đã được gác lại phía sau, nhường chỗ cho sự trong trẻo thuần ban đầu. Những vần thơ viết ra không còn nặng nề nổi buồn, mà theo gió bay đi, nhẹ tênh và đầy phóng khoáng.

Để rồi, giữa chiều thu lộng gió ấy, hình ảnh trung tâm của toàn tác phẩm hiện lên, gieo vào lòng người những xao động bồi hồi:

Khắp nẻo dâng đầy hoa cỏ may/ Áo em sơ ý cỏ găm đầy/ Lời yêu mong mảnh như màu khói/ Ai biết lòng anh có đổi thay?

Hoa cỏ may xuất hiện khắp nẻo đường, vô tình hay hữu ý mà "găm đầy" tà áo em. Những hạt cỏ may nhỏ bé, búp măng ấy giống như những nỗi niềm thương nhớ, củ vương vấn, bám chặt lấy tâm trí người con gái. Từ làn hương cỏ lá ấy, nhà thơ khéo léo chuyển hóa sang tâm trạng con người bằng một sự so sánh thẩm thấu trần trụi: *Lời yêu mong mảnh như màu khói*. Tình yêu đẹp để nhưng lại mong manh, dễ tan biến. Khép lại bài thơ là một câu hỏi tu từ chứa đựng chút hồn dỗi, nũng nịu rất đời nữ tính: *Ai biết lòng anh có đổi thay?*. Câu hỏi không mang tính trách móc nặng nề, mà là sự lo âu ngọt ngào của một trái tim yêu hết mình, luôn khao khát sự chung thủy, bền chặt từ người mình thương.

"Hoa cỏ may" dưới ngòi bút của Xuân Quỳnh không chỉ là bức tranh mùa thu dịu ngọt mà còn là bản tình ca sâu lắng về sự nhạy cảm trong tâm hồn người phụ nữ. Bài thơ vừa có sự mạnh mẽ, dứt khoát buông bỏ quá khứ, lại vừa có nét yếu mềm, đáng yêu với những hồn ghen rất đời thường. Tất cả hòa quyện lại, chạm đến trái tim của bao thế hệ bạn đọc.

HOÀNG NGUYỄN

NGUYỄN THỊ BÌNH

Một nửa yêu thương

Nếu cuộc đời không có nửa yêu thương
Thì trái đất sẽ một màu âm đạm
Bầu trời nữa, chắc triền miên u ám
Biển tẻ tái buồn không hát tình ca

Nếu cuộc đời không có nửa yêu thương
Biết ai đây mà nhớ nhung hồn dỗi?
Ai thứ tha những đại khờ nông nổi?
Chia sẻ vui buồn với vệt tháng năm...

Phút xao lòng không có nửa yêu thương
Sao giữ được giữa đời thường muôn một
Một nửa yêu thương ơi... anh có biết
Chẳng là gì nếu không nửa của nhau

Một nửa yêu thương trọn vẹn trước sau
Một nửa cuộc đời nhân đôi - Một nửa
Nếu mai sau đời chẳng còn chi nữa
Ta vẫn còn một nửa để yêu thương!

NGHIÊN CỨU - TRAO ĐỔI

Có thể bắt gặp dày đặc trên mạng xã hội những đoạn phim ngắn sản xuất bằng AI với kịch bản gượng gạo, giống nhau.

Phim ngắn AI - Những hệ lụy

■ THÁI AN

Trí tuệ nhân tạo (AI) đang làm thay đổi đáng kể công thức làm phim hiện nay. Từ một ý tưởng, vài dòng mô tả hoặc một kịch bản ngắn, người sáng tạo có thể dùng AI để tạo nhân vật, bối cảnh, chuyển động, giọng nói, âm nhạc, kỹ xảo rồi ghép thành một bộ phim hoàn chỉnh. Tuy nhiên, loại phim này đang gây những hệ lụy đối với người xem.

Sức hút mạnh

MỘT trong những minh chứng gây chú ý trong năm 2026 là "Fruit Love Island" - chuỗi video mô phỏng chương trình hẹn hò thực tế nhưng các nhân vật lại là những loại trái cây được tạo bằng AI. Những "nhân vật trái cây" này yêu đương, ghen tuông, phản bội, tranh cãi và tạo nên những tình huống chẳng khác một chương trình truyền hình thực tế. Những video trong chuỗi đã thu hút hàng triệu lượt xem, cho thấy một ý tưởng dường như rất kỳ quặc vẫn có thể trở thành nội dung lan truyền mạnh khi kết hợp hình ảnh mới lạ với công nghệ kể chuyện quen thuộc.

Phim hài ngắn AI "Terminator Meets The Office" của John Jesse Breslin đặt hình tượng khoa học viễn tưởng kiểu Terminator vào môi trường công sở. Video được cho là đã vượt 1 triệu lượt xem trên YouTube Shorts trong tuần đầu phát hành.

Ở một cấp độ khác, những phim ngắn như "Journey home", "The argonauts" hay các tác phẩm tham dự AI Festival 2026 của Runway cho thấy AI đang dần được sử dụng để tạo nên những câu chuyện có cấu trúc, có mỹ học và có tham vọng điện ảnh, chứ không chỉ dừng ở những đoạn video gây tò mò.

Người dùng có thể bắt gặp dày đặc trên mạng xã hội những đoạn phim dài khoảng 1-3 phút, thường được chia thành hàng chục, thậm chí hàng trăm tập. Các mô-típ quen thuộc như tổng tài, tình yêu tay ba, báo thù, xuyên không, đổi đời, gia đình và tranh đấu được kể với tốc độ rất nhanh; mỗi tập thường kết thúc đúng lúc cao trào để kéo người xem sang tập tiếp theo.

AI còn bắt đầu được thử nghiệm để kể những câu chuyện về Việt Nam. Cuộc thi "Huân chương Việt qua lăng kính AI - Vietnam AI Film 2026" do Hiệp hội Phát triển công nghiệp văn hóa Việt Nam chỉ nhánh TPHCM

Rất nhiều phim có xuất xứ từ Trung Quốc.

phối hợp cùng Quỹ Hỗ trợ sáng tạo văn học nghệ thuật Việt Nam chỉ nhánh TPHCM phát động đang hướng tới việc sử dụng AI để tái hiện lịch sử, huyền thoại, di sản, danh lam thắng cảnh và văn hóa Việt Nam bằng ngôn ngữ điện ảnh mới. Điều đó cho thấy, AI hoàn toàn có thể trở thành phương tiện để người trẻ tiếp cận lịch sử và văn hóa bằng một cách kể mới.

Những cảnh báo với người xem

AI đang giúp một cá nhân làm phim có thể thử sức với những ý tưởng từng chỉ dành cho những ê-kíp lớn; giúp những câu chuyện nhỏ có cơ hội tiếp cận công chúng rộng lớn; đồng thời tạo nên một thị trường nội dung mới với những cách thức kiếm tiền mới.

Tuy nhiên, điều đáng lo là khả năng đánh tráo thật - giả. Một video AI có thể khiến người xem tin rằng một người nổi tiếng vừa phát ngôn điều gì đó, một sự kiện đã xảy ra, hay một nhân vật đã làm điều mà thực tế chưa từng làm. Ngoài ra, sự dễ làm, dễ phát hành trên mạng có thể khiến các phim ngắn mang nội dung đồi bại, thậm chí nguy hại, lệch chuẩn, ảnh hưởng xấu, nhất là với giới trẻ.

Một số chuyên gia tâm lý cho rằng, sức hút của phim ngắn AI gây nhiều hệ lụy đến cuộc sống và sức khỏe của người xem. Những người quá mê loại phim này cần nhìn lại mối quan

hệ của mình với màn hình. Nếu thấy mình đã mất quá nhiều thời gian cho việc xem phim, đã muốn dừng nhưng vẫn xem dù biết nó ảnh hưởng đến giấc ngủ, công việc, học tập và các mối quan hệ; thì nên cân nhắc tìm đến chuyên gia tâm lý hoặc bác sĩ tâm thần để được đánh giá phù hợp. Bởi điều cần lấy lại không chỉ là vài giờ mỗi ngày, mà là khả năng tự quyết định mình sẽ dành thời gian đó cho điều gì.

Xem phim AI, người xem cần nắm nguyên tắc quan trọng nhất là: đẹp không có nghĩa là thật; nhiều lượt xem không có nghĩa là đúng; cảm động không có nghĩa là xác thực. Đặc biệt với những video liên quan đến người thật, sự kiện thời sự, lịch sử, thiên tai, sức khỏe hoặc những thông tin có thể ảnh hưởng đến cộng đồng, cần kiểm tra nguồn gốc trước khi tin và chia sẻ.

Bởi AI chỉ là công cụ, có thể tạo ra một thế giới đẹp đẽ trong vài phút, nhưng không tự quyết định được thế giới ấy có ý nghĩa gì. Điều làm nên một tác phẩm có sức sống lâu dài vẫn là câu chuyện, cảm xúc, trí tưởng tượng và trách nhiệm của con người.

Chính vì vậy, điều người xem cần giữ gìn nhất không phải là khả năng phân biệt hình ảnh đẹp hay xấu, mà là khả năng phân biệt đầu là sáng tạo và đầu là sự đánh lừa; đầu là câu chuyện hư cấu và đầu là sự thật của đời sống. Và quan trọng không kém, cần biết sử dụng thời gian cho có ích ■

XEM GÌ Ở ĐÂU?

Lễ phát động phong trào kỷ vọng sẽ tạo ra sức lan tỏa phong trào thể thao trong Nhân dân.

TRONG hai ngày cuối tuần 10/10 và 11/10/2026, khán giả trên cả nước sẽ được thưởng thức 3 sự kiện đặc sắc và bùng nổ nhất, kết hợp giữa không khí hào hùng của Ngày Giải phóng Thủ đô:

- **Đại tiệc pháo hoa nghệ thuật đêm 10/10 (tại Hà Nội)**
Đây là sự kiện biểu diễn ánh sáng lớn nhất nằm thấp sáng bầu trời Thủ đô vào lúc 21h00 tối thứ Bảy (10/10).
- **Diễn bản Hồ Tây: Lân đầu tiên 900 giàn pháo hoa được thiết kế bắn ngay trên mặt nước, kết hợp âm nhạc tâm cao và nghệ thuật hóa thuật đỉnh cao.**
- **Diễn bản Hồ Gươm: 350 giàn pháo rực rỡ ngay trước khu vực Bưu điện Hà Nội, hòa vào không gian Phố đi bộ lung linh.**
- **Lễ phát động quy mô toàn quốc: "Mỗi người dân lựa chọn ít nhất một môn thể thao phù hợp để tập luyện thường xuyên"** (Trực tiếp trên VTV). Sự kiện thể thao cấp Quốc gia kết nối trực tuyến Hà Nội (Hồ Gươm) với 33 tỉnh thành, khai mạc từ 6h30 sáng 10/10 và kéo dài hết cuối tuần.
- **Hoạt động xem: Chiếm ngưỡng các màn đồng diễn võ thuật, thể thao đường phố của hơn 10.000 người.**
- **Hoạt động trải nghiệm: Người dân được tham gia đi bộ đồng hành và vào các không gian kiểm tra, tư vấn sức khỏe công nghệ cao hoàn toàn miễn phí.**

* Bên cạnh các sự kiện ngoài trời, có thể lựa chọn các bộ phim truyền hấp dẫn trên sóng TTV và Lotte Cinema Tuyên Quang.

PHIM TRUYỆN TRÊN SÓNG TTV

- 8h00: Bầu trời của đất (tập 11, 12).
- 10h30: Tam quốc cơ mật (tập 16, 17).
- 12h00: Lưu công ký án (tập 28, 29).
- 18h00: Quyền thừa kế danh giá (tập 51, 52).
- 21h15: Hồ sơ lạnh Phần 2 (tập 43, 44).
- 22h20: Tìm lại quê hương (tập 3, 4).

LOTTE CINEMA TUYÊN QUANG

- Trại buồn người.
- Án mạng xem hoàn hảo.
- Người mẹ khác.
- Shaun the Sheep: "Quái lạ" ghé nhà.

Thực hiện: CẢNH TRỰC

NHỊP CẦU NHÂN ÁI

Bệnh nặng niu bước người cha, 4 con thơ ngóng đợi

■ MINH THỦY

Ở thôn Nắc Con, xã Yên Phú, gia đình anh Vi Văn Bốn, dân tộc Dao, sinh năm 1995, thuộc diện hộ nghèo, đang lâm vào cảnh đặc biệt khó khăn. Anh Bốn là trụ cột gia đình nhưng mắc bệnh nặng, phải điều trị và lọc máu tại bệnh viện. Phía sau anh là người vợ cùng 4 con nhỏ, đứa lớn 8 tuổi, đứa nhỏ mới 17 tháng tuổi.

Sau 2 ngày Báo Tuyên Quang đăng tải hoàn cảnh của gia đình trong chuyên mục "Nhịp cầu nhân ái", anh Bốn đã nhận được gần 30 triệu đồng từ các cơ quan, đơn vị và nhà hảo tâm. Trong đó, Báo và PTHH Tuyên Quang hỗ trợ 10 triệu đồng. Nhóm thiện nguyện Xanh hỗ trợ 19 triệu đồng. Rất mong tiếp tục nhận được sự quan tâm, chung tay của các cơ quan, đơn vị và nhà hảo tâm để gia đình anh Bốn có thêm nguồn lực điều trị bệnh, chăm lo cho các con.

Mọi sự giúp đỡ xin gửi về chi Vương Thị Lo, thôn Nắc Con, xã Yên Phú, ĐT: 0389092036. Hoặc chị Trần Thị Minh Thủy, phóng viên Báo và phát thanh, truyền hình Tuyên Quang. STK: 8100215014802, Agribank. ĐT: 0976 840 865.

Nhóm thiện nguyện xanh trao tiền hỗ trợ cho anh Vi Văn Bốn, thôn Nắc Con, xã Yên Phú, đang điều trị tại Khoa Nội tiêu hóa, Bệnh viện Đa khoa tỉnh Tuyên Quang.

Một người ra đi, 6 cuộc đời được hồi sinh

Các bác sĩ thực hiện ca ghép tạng nhờ nguồn hiến.

0 giờ 23 phút ngày 1/10/2026, Khoa Cấp cứu, Bệnh viện E tiếp nhận một bệnh nhân đuối nước trong tình trạng hôn mê sâu, tím tái toàn thân, ngừng thở, không bắt được mạch. Các biện pháp hồi sức hiện đại nhất được triển khai, trong đó có ECMO, lọc máu liên tục và hạ thân nhiệt chỉ huy nhằm bảo vệ não. Nhờ hồi sức tích cực, chức năng tim, gan, thận từng bước được duy trì dưới sự hỗ trợ của hệ thống ECMO.

Dẫu vậy, tổn thương não và phổi do đuối nước, thiếu oxy quá nặng, không thể hồi phục. Sau nhiều cuộc hội chẩn liên tục ngày đêm, các chuyên gia xác định người bệnh đã rơi vào tình trạng chết não. Sau khi được bệnh viện tư vấn, gia đình đưa ra quyết định khó khăn nhưng đầy nhân văn: đồng ý hiến tạng của người thân để cứu những bệnh nhân đang chờ đợi.

Đó cũng chính là tâm nguyện của người bệnh khi còn sống - sau khi qua đời có thể hiến một phần cơ thể để mang lại cơ hội sống cho người khác. Giờ đây, gia đình đã thay anh hoàn thành tâm nguyện ấy.

Rạng sáng 4-10, Trung tâm Điều

phối Quốc gia về ghép bộ phận cơ thể người phối hợp với Bệnh viện E tổ chức cuộc họp khẩn trực tuyến với các bệnh viện ở cả ba miền Bắc - Trung - Nam. Mục tiêu là chạy đua với thời gian, bảo đảm các tạng hiến được lấy, vận chuyển và ghép trong điều kiện tốt nhất.

Khoảng 10 giờ 13 phút ngày 4-10, trái tim được lấy ra và nhanh chóng vận chuyển đến Bệnh viện Việt Đức để ghép cho một bệnh nhi suy tim nặng, đang phải thở máy và hỗ trợ bằng ECMO.

Lá gan được vận chuyển đến Bệnh viện Trung ương Quân đội 108. Hai quả thận vượt hàng trăm, hàng nghìn cây số bằng đường hàng không, lần lượt đến Bệnh viện Nhân dân Gia Định và Bệnh viện Trung ương Huế. Hai giác mạc được chuyển tới Bệnh viện Mắt Trung ương.

Từ một phòng mổ ở Hà Nội, những "mảnh ghép sự sống" đã lên đường đến nhiều bệnh viện, nối liền ba miền đất nước. Sự sống, vì thế, không thực sự mất đi. Sự sống được trao gửi, tiếp nối và lan tỏa - từ Bắc vào Trung, từ Trung vào Nam, qua những nhịp đập của lòng nhân ái.

Trao áo dài đến nữ sinh vùng cao

TRONG tháng 10-2026, Vietravel Hà Nội cùng Hiệp hội Văn hóa Áo dài Việt Nam tổ chức chuỗi hoạt động thiện nguyện "Cùng em tới trường" tại các điểm trường miền núi phía Bắc. Bên cạnh những phần quà phục vụ học tập, chương trình trao tặng áo dài cho nữ sinh và giáo viên tại các địa bàn còn khó khăn.

Trước đó, tháng 5-2026, đơn vị tổ chức đã trao 250 bộ áo dài trắng cho nữ sinh và nữ giáo viên Trường THPT Võ Thị Sáu tại Côn Đảo.

Ngày 4/10, đoàn tổ chức đã trao tặng 120 bộ áo dài cho giáo viên và nữ sinh Trường THPT Bản Ngà, thôn Bản Ngà, xã Huy Giáp, tỉnh Cao Bằng.

Từ ngày 17 - 18/10, chương trình dự kiến đến Trường THCS và THPT Hoàng Mã, tỉnh Quảng Ninh, trao 257 bộ áo dài cho giáo viên và nữ sinh.

Tại các thành phố lớn, áo dài là trang phục quen thuộc trong trường học, đặc biệt vào những dịp khai giảng, lễ trường thành hay các sự kiện quan trọng. Tuy nhiên, với nhiều nữ sinh vùng cao, một bộ áo dài riêng vẫn là món quà chưa để có được.

Thông qua việc trao tặng áo dài, chương trình hướng tới việc đưa trang phục truyền thống đến gần hơn với học sinh miền núi. Những bộ áo dài có thể được sử dụng trong các hoạt động của nhà trường, đồng thời trở thành một phần kỷ ức tuổi học trò của các em.

Đặc biệt, năm nay, hoạt động thiện nguyện được kết hợp với hành trình Caravan tại Bình Liêu. Người tham gia có thể đi theo đoàn bằng xe hoặc tự lái ô tô gia đình để cùng đến điểm trường, trao quà và giao lưu với học sinh.

Thời gian tổ chức cũng trùng với mùa cỏ lau tại Bình Liêu. Sau hoạt động tại Trường THCS và THPT Hoàng Mã, đoàn tham gia hành trình khám phá một số điểm đến của vùng biên giới Đông Bắc như các cung đường biên giới, khu vực cỏ lau và "sông lưng khủng long".

Từ những chiếc áo ấm trong hành trình 15 năm qua đến những tà áo dài dành cho nữ sinh vùng cao, chương trình tiếp tục duy trì mô hình kết hợp hoạt động cộng đồng với các chuyến đi, qua đó đưa du khách đến gần hơn với đời sống và văn hóa tại điểm đến.

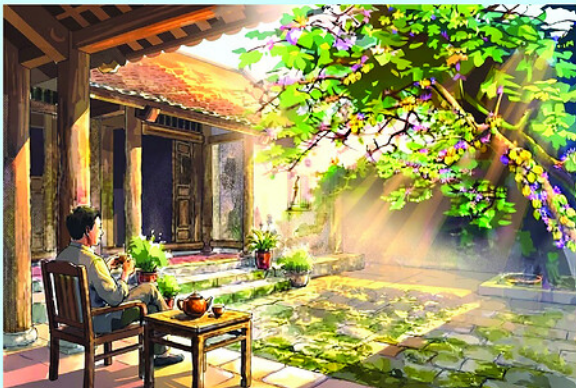
Các học sinh Trường THPT Bản Ngà rộn ràng mặc áo dài mới được trao tặng.

MINH HẰNG (Tổng hợp)

TẢN VĂN

Hoa tím ngoài sân

■ THIÊN THANH

Minh họa: XUÂN ĐỨC

CHIỀU thu nghiêng vạt nắng hanh qua mái hiên, phủ một màu vàng dịu lên khoảng sân nhỏ. Tôi ngồi nơi góc chair quen thuộc, nhấp ngụm trà ấm rồi lẳng lè nhìn ra phía cây khế. Từ bao giờ, những chùm hoa tím li ti đã âm thầm bung nở, tựa như hàng ngàn điểm phần mịn màng chấm phá lên nền lá xanh non.

Một ngày nào, khi hai vợ chồng chật chiu dựng xong ngôi nhà nhỏ, cây khế chỉ là một nhánh chiết mảnh dẻ, cao chuta quá ngực người. Tôi tự tay đào hố, vun lớp đất mùn tôi xới rồi xoa tay nhìn nó bén rễ ngay khoảng sân trước hiên. Tháng ngày trôi qua dưới nhịp đập hối hả của cuộc sống, nhưng hiên nhà vẫn là khoảng lặng bình yên nhất. Mỗi chiều trở về, tôi luôn dành chút thời gian đứng nhìn cái cây nhích lên từng chút. Ngắm mầm non rộ, ngắm tán lá xòe rộng che mát góc sân, và âm thầm chờ đợi một ngày cây đơm hoa.

Sự chờ đợi ấy không mang gánh nặng của thời gian, mà như hạt giống lặng lẽ nảy mầm trong lòng. Ở đời, có những niềm vui rực rỡ đến ngay, nhưng cũng có những dịu ngọt chỉ chất lọc được qua sự nhẫn nại. Ngồi ngắm chùm hoa tím đầu tiên, tôi như gieo vào tâm hồn mình một mầm sống kiên trì - để tin rằng những chầm chừ chân thành, dù lặng lẽ, rồi cũng tới ngày đơm hoa.

Đứng dưới vạt hoa tím mộng nung rình

trong gió nhẹ, kỷ ức tuổi thơ với ngôi nhà gạch cũ màu thời gian, nơi mỗi khoảng sân đều thấp thoáng bóng khế già lại ủa về. Ngày ấy, cây khế không chỉ che mát sân nhà mà còn là sợi dây gắn kết xóm giềng. Mỗi mùa khế trĩu quả, mấy bác, mấy cô trong xóm lại xách cái rổ nhỏ sang tưới cười: "Cho xin vài quả khế chua về nấu bát canh cá nhé!". Sự sẻ chia đơn sơ ấy, ngọt lành như chính vị chua thanh của thứ quả quê nhà, nuôi dưỡng trong tôi niềm gắn kết bền chặt và ấm áp.

Thời gian như dòng chảy âm thầm trôi qua kẽ tay. Đôi khi giữa những xấp ngựa cuộc đời, con người ta mãi miết đi tìm những điều kỳ vĩ xa xôi mà quên mất rằng, cái đẹp vốn dĩ vẫn ẩn mình trong những gì bình dị nhất. Một chùm hoa li ti nở muộn, một vệt hương thơm kín đáo, hay nỗi nhớ quê xứ chấp chờn trong vạt nắng muộn... tất cả như những nhịp nối vô hình giữa cõi thực và cõi nhớ.

Giữa lòng phố thị ồn ào, góc sân nhỏ và chùm hoa khế tím kia như khoảng ngừng nghỉ kết nối những ngày đã cũ. Hoa khế mộng mông, chẳng kiêu kỳ hay ngát hương như muôn loài hoa quý, nhưng lại mang nét thuần khiết và sự kiên nhẫn kỳ lạ của đất trời. Đứng trước sắc hoa ấy, lòng tôi dịu lại, gạt bỏ những lao xao ngoài kia để đón nhận một hạnh phúc giản đơn: niềm vui của việc gieo trồng, chờ đợi và gửi gắm sự bình yên ■

Đánh thức “viên ngọc thô” Đán Pioóng

Nhìn từ xa, hang Thủng tạo điểm nhấn giữa không gian núi rừng (ảnh trái). Hang Thủng gắn bó với đời sống văn hóa của đồng bào Tày xã Bạch Ngọc (ảnh phải).

■ Phóng sự ảnh: AN GIANG

Ẩn mình giữa không gian núi rừng trùng điệp của xã Bạch Ngọc, hang Đán Pioóng (hang Thủng) hiện lên như một tuyệt tác tự nhiên kỳ vĩ, mê hoặc. Hàng nghìn năm kiến tạo địa chất đã tạc nên một thế giới hang ngầm lộng lẫy với hệ thống nhũ đá vô vàn hình thù độc đáo, cùng dòng nước ngầm len lỏi qua khe đá, tạo thành hồ nước kỳ bí trong lòng đất. Năm 2014, Danh lam thắng cảnh hang Đán Pioóng được Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch xếp hạng Di tích Quốc gia.

Vô số nhũ đá trong hang với hình thù kỳ bí (ảnh 1).

Giữa hang có hồ nước lớn được bao phủ bởi nhũ đá tạo cảnh quan ngoạn mục cho lòng hang (ảnh 2).

Du khách khám phá hang Thủng (ảnh 3).

MÓN NGON CUỐI TUẦN

NEM tai thính là món ăn dân dã, quen thuộc trong nhiều mâm cơm gia đình, hấp dẫn bởi độ giòn sật của tai lợn cùng vị bùi, thơm của thính gạo rang. Thêm chút thơm của lá chanh, vị chua nhẹ của chanh và cay nồng của ớt, món ăn trở nên hài hòa, đậm đà, càng ăn càng cuốn hút. Không cầu kỳ trong cách chế biến, nem tai thính vẫn được yêu thích bởi hương vị mộc mạc, gợi nhớ những bữa cơm quê ấm cúng.

Nguyên liệu chính của món ăn này gồm tai lợn, thính gạo, nước mắm, tỏi, ớt, chanh và lá chanh. Tai lợn rửa sạch với muối và chanh để khử mùi, sau đó cho vào nồi luộc chín tới cho vài lát gừng hoặc sả đập dập. Vớt tai lợn ra ngâm ngay vào nước đá lạnh khoảng 15 phút để tai giữ được độ trắng, giòn, rồi để ráo và thái lát mỏng.

Tiếp đó, pha hỗn hợp nước mắm chua ngọt với nước mắm, đường, chanh, tỏi và ớt

Giòn thơm nem tai thính

■ GIA AN

Món nem tai hấp dẫn.

Nguyên liệu chế biến.

băm sao cho vừa miệng. Cho tai vào tô ướp với hỗn hợp nước mắm, một chút chanh và sả, trộn đều cho thấm vị. Cuối cùng, rắc thính gạo vào, đảo nhẹ tay để thính phủ đều từng miếng tai, thêm lá chanh thái sợi vào trộn đều là hoàn thành.

Nem tai thính ngon hơn khi ăn kèm rau sống, sung muối hoặc nộm đu đủ. Nếu dùng thêm nước chấm, có thể pha theo tỷ lệ 1 phần nước mắm, 1 phần đường, 1 phần chanh và 5 phần nước đun sôi để nguội, thêm tỏi, ớt băm cho dậy vị.

Không chỉ hấp dẫn bởi vị giòn sật, bùi thơm, nem tai thính còn mang theo hương vị thân quen, giản dị từ nguyên liệu, khéo léo trong cách chế biến và trộn vụn trong khoảnh khắc thưởng thức. Trong cuộc sống thường ngày, đôi khi chỉ một đĩa nem tai thính bên mâm cơm gia đình cũng đủ gợi lại hương vị thân quen, níu mọi người ngồi gần nhau hơn ■